

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра документознавства та інформаційної діяльності

Копчук Юлія Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

УДК 659.2

(індекс)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

(назва роботи)

Документознавство та інформаційна діяльність

(назва освітньої програми)

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

(шифр і назва спеціальності)

Робота містить результати власних досліджень, використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело:

Здобувач освітнього ступеня

Юлія КОПЧУК

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник

Лілія БУРКІВСЬКА

(підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

канд. філол. наук, доцент кафедри ДІД

Науковий ступінь, вчене звання керівника)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри документознавства
та інформаційної діяльності, д-р пед. н.

(посада)

**Юлія
РОМАНИШИН**

(підпис)

(дата)

(ініціали та прізвище)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

<i>№ з/п</i>	<i>Назва етапів бакалаврської роботи</i>	<i>Термін виконання етапів роботи</i>	<i>Примітка</i>	
1	Вибір теми бакалаврської роботи та обґрунтування її актуальності	до 25.11.2024	<i>виконано</i>	
2	Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження	до 06.12.2024	<i>виконано</i>	
3	Складання попереднього плану бакалаврської роботи	до 20.12.2024	<i>виконано</i>	
4	Пошук і відбір літератури по темі бакалаврської роботи, складання списку використаних джерел	20.12.2024 – 03.01.2025	<i>виконано</i>	
5	Аналітико-синтетичне опрацювання літератури до теми роботи	08.01.2025 – 12.02.2025	<i>виконано</i>	
6	Написання тексту бакалаврської роботи відповідно до її структури:	13.02.2025 – 01.04.2025	<i>виконано</i>	
	6.1	13.02.25 – 01.03.25	13.02.25 – 01.03.25	<i>виконано</i>
	6.2	02.03.25 – 01.04.25	02.03.25 – 01.04.25	<i>виконано</i>
7	Написання вступу до теми бакалаврського дослідження	01.04.2025 – 07.04.2025	<i>виконано</i>	
8	Підготовка графічних матеріалів чи іншого унаочнення	07.04.2025 – 09.04.2025	<i>виконано</i>	
9	Формулювання висновків до кожного із розділів дослідження	09.04.2025 – 16.04.2025	<i>виконано</i>	
10	Оформлення кінцевого списку використаних джерел та додатків	17.04.2025 – 24.04.2025	<i>виконано</i>	
11	Оформлення та попередній захист бакалаврської роботи	до 25.04.2025	<i>виконано</i>	
12	Внесення коректив та кінцеве редагування бакалаврської роботи	до 20.05.2025	<i>виконано</i>	
13	Реєстрація бакалаврської роботи на кафедрі	06.06.2025	<i>виконано</i>	
14	Захист бакалаврської роботи	19.06.2025	<i>виконано</i>	

Студент _____

Юлія КОПЧУК

Керівник роботи _____

Лілія БУРКІВСЬКА

АНОТАЦІЯ

Копчук Ю. Ю. Особливості надання інформаційних послуг у бібліотечних установах (на прикладі Комунального закладу культури «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму»). ІФНТУНГ, 2025. 63 с.

Бакалаврська робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність», спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. Івано-Франківськ, 2025.

У дослідженні охарактеризовано теоретичні засади дослідження інформаційних послуг у бібліотечних установах, розкрито сутність поняття «інформаційна послуга», її значення для задоволення інформаційних потреб користувачів, а також проаналізовано сучасні підходи до надання таких послуг у бібліотеках.

Проаналізовано діяльність Переріслянської сільської бібліотеки, визначено основні напрямки її функціонування, структуру та форми обслуговування користувачів. З'ясовано особливості організації надання інформаційних послуг у бібліотеці, розглянуто використання традиційних та електронних ресурсів.

У роботі здійснено аналіз інформаційних послуг у Переріслянській сільській бібліотеці, визначено проблеми на шляху ефективного їх використання та запропоновано практичні поради щодо вирішення зазначених проблем.

Ключові слова: бібліотека, інформаційні послуги, користувачі, інформація, обслуговування.

ABSTRACT

Kopchuk Y. Y. Peculiarities of Providing Information Services in Library Institutions (on the Example of the Municipal Cultural Institution «Pererislianskyi Center of Culture and Leisure, Religion and Tourism»). IFNTUNG, 2025. 63 p.

Bachelor's thesis for obtaining the bachelor's degree under the educational and professional program "Documentation and Information Activities", specialty 029 "Information, Library and Archival Science". Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas. Ivano-Frankivsk, 2025.

The study characterizes the theoretical foundations of research on information services in library institutions, reveals the essence of the concept of "information service", its importance for meeting users' information needs, and analyzes modern approaches to the provision of such services in libraries.

The activities of the Pererislianska Village Library are analyzed, the main areas of its functioning, structure, and forms of user service are identified. The peculiarities of organizing information services in the library are clarified, and the use of traditional and electronic resources is considered.

The thesis presents an analysis of information services in the Pererislianska Village Library, identifies challenges to their effective use, and offers practical recommendations for addressing the mentioned issues.

Keywords: library, information services, users, information, service.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У БІБЛІОТЕЧНИХ УСТАНОВАХ....	10
1.1 Поняття «інформаційна послуга»: тлумачення та класифікаційні характеристики.....	10
1.2 Роль бібліотечних установ у сучасному суспільстві.....	17
1.3 Інформаційні послуги та цифрові технології в бібліотечній галузі.....	24
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У ПЕРЕРІСЛЯНСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ.....	33
2.1 Сільська бібліотека в організаційній структурі комунального закладу культури.....	33
2.2 Загальна характеристика документаційного забезпечення та інформаційних послуг у бібліотеці.....	37
2.3 Шляхи вдосконалення інформаційного обслуговування в сільській бібліотеці.....	43
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному суспільстві інформація стала ключовим ресурсом розвитку як окремої особистості, так і всіх соціальних інституцій. В умовах глобалізації та цифровізації дедалі більшої значущості набувають інформаційні послуги, зокрема в діяльності бібліотек, які поступово перетворюються на багатофункціональні центри інформації, комунікації та освіти. Зростання обсягів інформації, розвиток цифрових технологій, зміна поведінки користувачів – усе це вимагає оновлення підходів до надання бібліотечних послуг.

Інформаційна послуга як складова бібліотечної діяльності охоплює різноманітні форми обслуговування – від пошуку й надання інформації до створення інформаційних продуктів, консультування, аналітичної обробки та забезпечення доступу до джерел знань. Її зміст постійно змінюється відповідно до потреб користувачів і технологічних можливостей. Саме тому вивчення та вдосконалення інформаційних послуг бібліотек є одним з актуальних напрямів сучасної наукової думки та практики.

Цифрова трансформація бібліотечної сфери висуває нові вимоги до якості, швидкості та персоналізації обслуговування. Користувачі прагнуть отримувати доступ до інформації в будь-який час і з будь-якого місця, за допомогою мобільних пристроїв, онлайн-сервісів, інтегрованих платформ. Водночас перед бібліотеками постає завдання збереження своєї ролі як посередника між знанням та суспільством, що можливо лише за умов гнучкого реагування на зміни та впровадження новітніх технологій.

Особливої актуальності набуває проблема якісної модернізації інформаційних послуг в умовах зростаючої конкуренції з боку комерційних інформаційних ресурсів, соціальних мереж та пошукових систем. У зв'язку з цим бібліотеки повинні не лише забезпечити оперативний доступ до ресурсів, а й

пропонувати унікальні послуги, що базуються на глибокому аналізі, експертності та довірі користувачів.

Отже, тема дослідження інформаційних послуг у бібліотеках є актуальною та охоплює широкий спектр питань – від змісту й типів послуг до їх цифрового формату, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ), взаємодії з користувачами та підвищення інформаційної культури. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення роботи бібліотек, модернізації обслуговування та підвищення ефективності надання інформаційних послуг.

У своїх наукових працях питання розвитку інформаційних послуг розглядали такі дослідники, як В. М. Варенко, С. О. Денбновецький, А. В. Жорняк, О. В. Івашкевич, Ю. О. Кірічок, Л. М. Коваленко, В. В. Садовська, Г. В. Салата та інші, які заклали ідейне та методичне підґрунтя для глибокого розуміння сучасних тенденцій у бібліотечній справі, зокрема в контексті інформаційного суспільства.

Мета дослідження – проаналізувати особливості надання інформаційних послуг у Переріслянській сільській бібліотеці та запропонувати шляхи удосконалення.

Відповідно до мети дослідження поставлено такі завдання:

- з'ясувати сутність поняття «інформаційна послуга»;
- описати роль бібліотечних установ у сучасному суспільстві;
- проаналізувати інформаційні послуги та цифрові технології в бібліотечній галузі;
- описати сільську бібліотеку в організаційній структурі комунального закладу культури;
- охарактеризувати документаційне забезпечення та інформаційні послуги в бібліотеці;
- виокремити проблеми в організації інформаційних послуг Переріслянської сільської бібліотеки та окреслити шляхи їх удосконалення.

Об'єкт дослідження – інформаційна діяльність бібліотечних установ.

Предмет дослідження – інформаційні послуги в бібліотеках.

Методологічна основа роботи. Для досягнення мети й вирішення поставлених завдань використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Зокрема, застосовано джерелознавчий аналіз наукових праць і нормативно-методичних матеріалів з питань інформаційного обслуговування в бібліотеках, термінологічний метод – для уточнення змісту понять «інформаційна послуга», «бібліотечне обслуговування», «цифровізація».

Історичний метод дозволив розглянути розвиток інформаційних послуг у контексті змін суспільних потреб і технологій. Системний підхід забезпечив аналіз інформаційних послуг як елемента цілісної бібліотечної системи.

Емпіричний метод використано для оцінки стану інформаційного обслуговування у Переріслянській сільській бібліотеці. Соціокомунікаційний підхід допоміг розкрити роль бібліотеки в інформаційному просторі громади.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання сформульованих висновків і пропозицій щодо вдосконалення інформаційних послуг у бібліотеках. Отримані результати можуть бути застосовані у практичній діяльності бібліотечних установ для підвищення якості обслуговування користувачів, впровадження цифрових технологій та модернізації форм інформаційного обслуговування.

Обсяг і структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 63 сторінки. У роботі наведено 7 рисунків, 5 таблиць та 4 додатки. Список використаних джерел містить 60 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У БІБЛІОТЕЧНИХ УСТАНОВАХ

1.1 Поняття «інформаційна послуга»: тлумачення та класифікаційні характеристики

У сучасному інформаційному суспільстві інформаційні послуги відіграють вирішальне значення у забезпеченні доступу до знань, підтримуючи прогрес науки, освіти та бізнесу. Вони включають широкий спектр видів діяльності, що стосуються пошуку, оцінки, обробки та розповсюдження інформації.

Визначення поняття «інформаційна послуга» є ключовим у сучасному інформаційному суспільстві, оскільки воно відображає специфічний вид діяльності, спрямований на задоволення інформаційних потреб різних суб'єктів. Інформаційні послуги охоплюють широкий спектр діяльності, пов'язаний з поширенням, обробкою, аналізом та передачею інформації в різних сферах суспільного життя [38].

Інформаційні послуги є невід'ємною складовою інфраструктури знань, оскільки вони гарантують доступ до потрібних даних та аналітичних матеріалів, що сприяє ухваленню ефективних рішень як на рівні окремих громадян, так і в масштабах держави або бізнесу. В умовах глобалізації та цифровізації значення інформаційних послуг швидко зростає, адже інформація стала одним із найцінніших ресурсів сучасного світу [14, с. 5].

У науковій літературі існує декілька підходів до визначення терміна «інформаційна послуга». Одним із загальноприйнятих є таке формулювання: «Інформаційна послуга – це діяльність, спрямована на забезпечення споживачів відомостями, потрібними для задоволення їхніх потреб» [38].

Дослідник В. М. Варенко зазначає: «Інформаційні послуги є важливою складовою діяльності бібліотек і інших інформаційних установ, спрямованою на задоволення різноманітних потреб користувачів у доступі до знань» [9, с. 235].

Різні підходи до розуміння терміна «інформаційна послуга» зумовлені багатовекторністю її застосування, а саме:

1. Законодавче визначення: відповідно до Закону України «Про інформацію», «інформаційна послуга – це дії суб'єктів інформаційних відносин, спрямовані на забезпечення користувачів інформаційними продуктами. Це охоплює пошук, збирання, обробку, систематизацію, зберігання, передачу та надання доступу до інформації» [38].

2. Наукове визначення полягає в тому, що деякі дослідники інтерпретують інформаційну послугу не лише як процес надання інформації, а як створення додаткової вартості для клієнта. Скажімо, інформаційна послуга може розглядатися як немайновий корисний ефект, що виникає внаслідок дій виконавця, орієнтованих на задоволення інформаційних потреб клієнта. Це містить пошук, аналіз, структурування та адаптування інформації до конкретного запиту.

3. Практичний підхід застосовують у комерційній сфері, де інформаційні послуги найчастіше асоціюються з консалтинговими, аналітичними та дослідницькими діяльностями. Наприклад, до них належать маркетингові дослідження, бізнес-аналітика, правові консультації, автоматизовані бази даних, електронні сервіси тощо [23].

База даних (далі – БД) – це організовані сукупності взаємопов'язаних даних, впорядкованих відповідно до певних принципів з метою збереження та обробки інформації [5]. Вони становлять фундамент для багатьох інформаційних сервісів, надаючи можливість доступу до широкого спектру даних. З розвитком комп'ютерних технологій об'єм та багатогранність баз даних значно збільшилися, розширюючи можливості інформаційних сервісів, які подаємо на рис. 1.1.

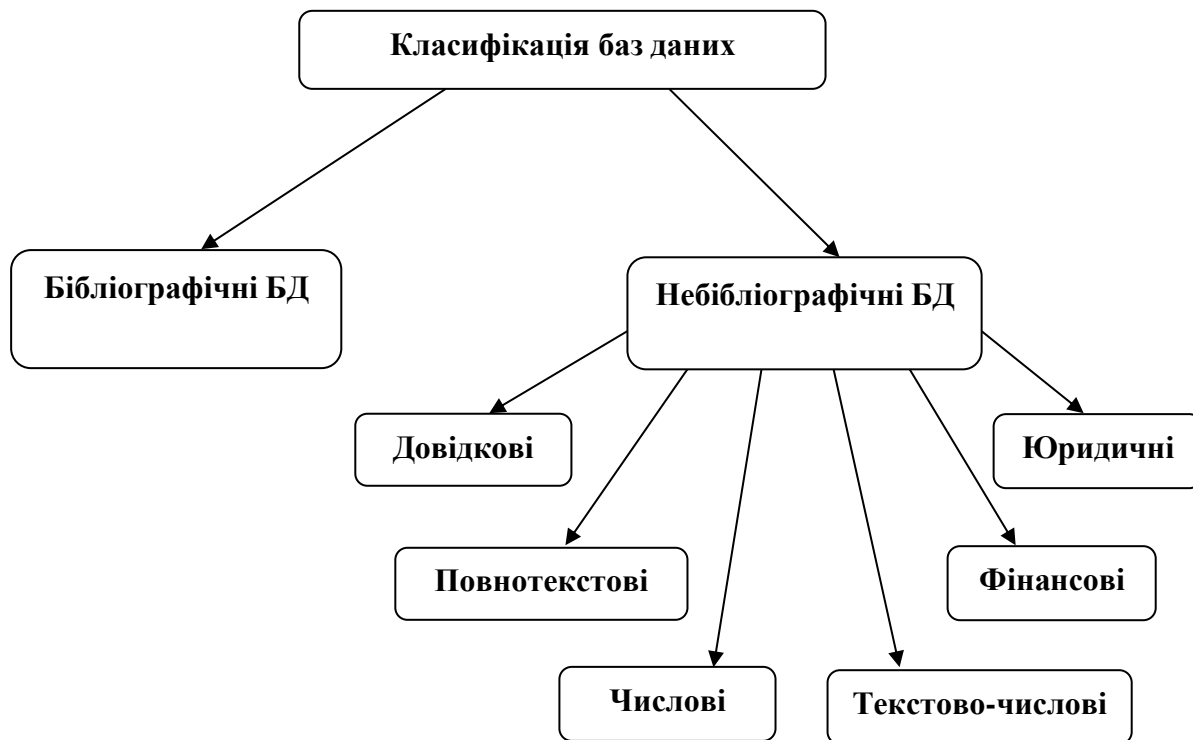

Рисунок 1.1 – Класифікація баз даних

1. Бібліографічні БД містять вторинну інформацію про документи: реферати та анотації.

2. Небібліографічні БД такі:

– довідкові: зберігають інформацію про об'єкти та явища (адреси, розклади, телефони);

– повнотекстові: містять первинні документи (статті, журнали, брошури);

– числові: зберігають кількісні характеристики та параметри;

– текстово-числові: містять описи об'єктів та їхні характеристики;

– фінансові: зберігають фінансову інформацію (банки, біржі, фірми);

– юридичні: містять правові документи.

Інформаційний продукт – це втілений результат інформаційної роботи, який створено для задоволення вимог споживачів. До інформаційних продуктів належать бази даних, аналітичні звіти, освітні курси тощо [24].

Інформаційний ресурс – це впорядковане зібрання документів (масивів документів), які зберігаються в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних тощо) [25].

Інформаційна послуга – це комплекс заходів, що має на меті забезпечити споживачів інформацією, потрібною для реалізації їхніх потреб. Вона передбачає надання можливості доступу до інформаційних ресурсів, обробку та аналіз даних, розробку інформаційних продуктів, а також надання консультацій та підтримки користувачам у процесі пошуку та використання інформації. Головна мета інформаційних послуг полягає у сприянні споживачам в прийнятті виважених рішень, підвищенні рівня їх обізнаності та ефективності їх роботи. Як зазначає науковець А. В. Жорняк, «інформаційні послуги охоплюють усі дії, спрямовані на задоволення інформаційних потреб користувача» [20, с. 83].

Поняття інформаційної послуги формувалося поступово, реагуючи на трансформацію технологічного середовища, громадські запити та розширення галузей використання інформації. Витоки сучасного тлумачення інформаційних послуг можна розшукати ще з середини ХХ століття, коли збільшення значущості інформації у науці, техніці й управлінні викликало становлення відповідних концепцій.

У 40-х роках ХХ століття вчений Клод Шеннон у своїй ключовій праці «Математична теорія зв'язку» презентував модель передачі інформації, де вона поставала як повідомлення, що проходить через канал комунікації від джерела до отримувача. Він довів, що інформація здатна передаватися не тільки за допомогою мовних засобів, але й через технічні пристрої, що стало фундаментом для розвитку систем обміну даних [59, с. 623].

У 60-70-х роках інформація почала розглядатися як стратегічний ресурс, що стало особливо актуальним у військовій справі, промисловості та науково-дослідницькій діяльності. Саме тоді з'явилися перші автоматизовані системи обробки даних, зокрема електронні каталоги та інформаційні системи для бібліотек. Прогрес у сфері комп'ютерних технологій дав змогу впорядковувати величезні масиви інформації та суттєво прискорити їх циркуляцію.

Зі зміною епох, що ознаменувалося початком постіндустріального суспільства у другій половині минулого століття, інформаційні послуги відчутно зросли у вазі. Виросли спеціалізовані фірми, що зосередилися на акумулюванні,

обробці та розповсюдженні інформації для потреб бізнесу та урядових установ. Розвинулися такі галузі, як інформаційне консультування, маркетингові дослідження, фінансовий аналіз та юридичні інформаційні платформи.

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття стрімкий розвиток інтернету та цифрових технологій кардинально збільшив можливості інформаційних послуг. Вони стали більш доступними для значної кількості користувачів, здобули інтерактивний формат і почали впливати практично на всі сфери життя. Онлайн-довідники, пошукові системи, цифрові бібліотеки, бази даних, віртуальні консультації – усе це стало складовою частиною глобального ринку інформаційних послуг [5].

Інформаційні послуги поділяються на різні види залежно від характеру надання, доступності, виду діяльності та інших ознак. Така класифікація дозволяє краще зрозуміти сутність цих послуг та їхнє практичне застосування.

Подаємо класифікацію інформаційних послуг за певними критеріями:

1. За характером надання: безоплатні (державні реєстри (ЄДР), публічні звіти ООН, консультації центрів зайнятості); платні (аналітичні дослідження (McKinsey, Gartner); доступ до баз даних (Bloomberg, LexisNexis); бізнес-консультації.

2. За доступністю інформації: загальнодоступні (відкриті статистичні дані, державні інформаційні портали, наукові публікації у вільному доступі); з обмеженим доступом (конфіденційні аналітичні звіти, персональні медичні та фінансові дані).

3. За видом діяльності: консультаційні (юридичні консультації, бізнес-аналітика, маркетингові дослідження); аудиторські (фінансовий аудит, перевірка відповідності стандартам, екологічний аудит); навчальні (онлайн-курси (Coursera, Udemy); корпоративні тренінги, вебінари.

4. За способом надання: традиційні (бібліотечні довідкові послуги, друковані аналітичні звіти); електронні (онлайн-портали, пошукові системи, цифрові архіви) [17, с. 15].

5. За рівнем автоматизації: ручні (персональні консультації, ручний аналіз даних); автоматизовані (чат-боти, CRM-системи, автоматизовані інформаційні бази).

6. За ринковими секторами: комунікаційні (доступ до інтернету, мобільний зв'язок); інформаційні (бізнес-аналітика, медіа-моніторинг); розважальні (цифрові ігри, стрімінгові платформи) [36, с. 45].

7. За видами інформації: бізнес-інформаційні (маркетингові дослідження, фінансовий аналіз); професійні (юридичні консультації, медичні бази даних); споживчі (новини, погода).

8. За територіальною ознакою: національні (телебачення, радіомовлення); локальні (місцеві газети, журнали); сегментовані (інформаційні мережі в бібліотеках, університетах) [2, с. 102].

Інформаційні послуги відіграють ключову роль у сучасному суспільстві, сприяючи розвитку економіки, науки, освіти, медицини та державного управління. Через оперативний доступ до високоякісної інформації організації мають змогу ухвалювати обґрунтовані рішення, підвищувати продуктивність праці та вдосконалювати свої процеси [19, с. 12].

Інформаційні послуги застосовуються у багатьох сферах, забезпечуючи збір, аналіз, систематизацію та передачу інформації для прийняття стратегічних рішень. Основні напрями застосування інформаційних послуг у різних сферах подаємо в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні напрями застосування інформаційних послуг у різних сферах

Сфера	Приклади інформаційних послуг	Очікуваний ефект
Бізнес	Аналітичні звіти, маркетингові дослідження, CRM-системи.	Підвищення конкурентоспроможності, оптимізація витрат.
Державне управління	Електронне урядування, відкриті дані, автоматизовані реєстри.	Прозорість, зменшення корупції, підвищення ефективності.

Продовження таблиці 1.1

Освіта	Онлайн-курси, бібліотеки, навчання.	цифрові адаптивне	Доступність знань, індивідуалізація освітнього процесу.
Медицина	Електронні медичні картки, телемедицина, клінічних досліджень.	картки, бази	Покращення діагностики, оперативний доступ до даних.

Дослідження інформаційних послуг охоплює правові, економічні, технологічні та соціальні аспекти. Науковці по-різному аналізують їхню роль у сучасному суспільстві, класифікацію, правовий статус та вплив цифрових технологій.

До конкретних прикладів інформаційних послуг належать такі:

- доступ до комерційних баз даних (Bloomberg, LexisNexis);
- надання аналітичних звітів (Gartner, McKinsey);
- проведення маркетингових досліджень (ACNielsen, Kantar);
- надання юридичних консультацій (юридичні фірми);
- освітні онлайн-курси (Coursera, Udemy);
- послуги електронного урядування (державні портали);
- надання послуг бібліотечних фондів;
- надання послуг з міжбібліотечного абонементу.

Отже, інформаційні послуги є важливим елементом сучасного інформаційного суспільства, оскільки вони забезпечують доступ до знань, сприяють обміну інформацією та підтримують прийняття обґрунтованих рішень у різних сферах діяльності. Багатогранність та широке коло застосування інформаційних послуг породжує різні підходи до їхнього визначення. В епоху цифрових перетворень ці послуги розширюють свої можливості, використовуючи передові технології, що сприяє покращенню їхньої якості, швидкості та доступності. Систематизація інформаційних послуг на основі класифікаційних ознак дозволяє глибше розуміти їхню роль у різних галузях, а також ефективно впроваджувати інноваційні підходи до їх надання.

1.2 Роль бібліотечних установ у сучасному суспільстві

Бібліотеки, як суспільні установи, з давніх часів були визначальними у збереженні й поширенні знань. З появою інформаційних технологій їхні завдання та методи діяльності зазнали серйозних змін. Від давніх книгозбірень рукописів до теперішніх цифрових осередків, бібліотеки невпинно розвивалися. Вони пристосовувалися до вимог суспільства, інтегруючи нові технології та розширюючи коло послуг. Сьогодні бібліотеки – це не тільки місця для зберігання книг, а й осередки освіти, культурного обміну та громадської діяльності. Їхня роль у сучасному світі багатогранна й має велике значення.

У своїй діяльності бібліотеки керуються Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» [37]. Бібліотека є соціальним інститутом, що виконує бібліотечно-бібліографічні, культурно-просвітницькі та науково-інформаційні функції. Вона займається накопиченням, збереженням і наданням загального доступу до документально-інформаційних ресурсів, серед яких книги, документи та інші носії знань. Основна мета її діяльності – забезпечення збереження та поширення здобутків людства, підтримка інтелектуального та культурного розвитку суспільства.

Бібліотека – ключовий осередок, де генеруються та пропонуються інформаційні продукти й сервіси. Вона – найстаріша інституція, що стоїть на сторожі інформації, гарантуючи суспільству доступ до важливої документації. Продуктивність роботи бібліотеки безпосередньо залежить від її здатності конкурувати, зокрема, від якості її послуг та ресурсів, доступних для користувачів [3].

Історично перші книгозбірні в Стародавньому Єгипті, Греції та Римі виконували роль сховищ рукописів, призначених для обмеженого кола інтелектуалів та верхівки суспільства. Їхньою основною метою було збереження культурної та історичної спадщини, а доступ до цих знань був регламентований. З плином часу бібліотеки почали розширювати свій функціонал, відкриваючи ширший доступ до інформаційних ресурсів.

У XVIII-XIX століттях, з розвитком друкарства та розширенням кола осіб, які мали доступ до книг, бібліотеки стали відкритими для більшої кількості людей. Цей етап ознаменував зародження сучасної бібліотечної справи, коли бібліотеки почали виконувати не лише функції сховищ знань, а й культурні та освітні місії. Починаючи з 1930-х років, коли бібліотеки впровадили каталоги та бібліографічні послуги, процес надання інформації набув більш структурованого характеру. У середині XX століття з'явилися автоматизовані бібліотечні системи, що значно спростили обробку, зберігання та пошук документів.

У 1960-х роках минулого століття, завдяки впровадженню комп'ютерних технологій, бібліотеки отримали можливість автоматизувати процеси, пов'язані з обробкою інформації. Як наслідок, послуги, пов'язані з бібліографічними даними, стали доступні через комп'ютерні бази. З 1990-х років, зі стрімким розвитком мережі Інтернет, бібліотеки розширили свою присутність, пропонуючи доступ до електронних каталогів та займаючись створенням електронних архівів та баз даних.

У XXI столітті бібліотеки не припинили свій розвиток, а, навпаки, продовжували його, відчуваючи вплив цифрових технологій. Відкриті дані, штучний інтелект, хмарні сховища, а також системи віддаленого доступу суттєво розширили потенціал інформаційного обслуговування. Завдяки цьому бібліотеки просто з місць зберігання знань перетворилися на інтерактивні інформаційні центри, надаючи швидкий доступ до електронних ресурсів [44, с. 53].

У своїй праці «Цифрова трансформація українських бібліотек в умовах глобалізаційних перетворень» дослідник С. О. Денбновецький зазначає: «Цифровізація бібліотек є необхідною умовою їх подальшого розвитку та конкурентоспроможності» [12, с. 27].

Автор підкреслює, що сучасні бібліотечні установи повинні впроваджувати новітні технології, зокрема цифрові сховища, віддалений доступ та штучний інтелект, щоб відповідати вимогам інформаційного суспільства.

Під час свого становлення бібліотеки в різні історичні епохи поставали відповідно до потреб соціуму, що безпосередньо впливало на їхню будову та призначення. Сьогоднішні бібліотеки реалізують не тільки звичні функції збереження й поширення інформації, але й пристосовуються до новітніх технологічних реалій та соціальних викликів. Відтак, з огляду на їх різноманітні завдання, бібліотеки можна класифікувати за різними ознаками [46].

Згідно з чинним законодавством України, зокрема Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», бібліотеки поділяються за кількома критеріями, які визначають їх особливості та роль у суспільстві.

Науковці виокремлюють такі основні види бібліотек:

1. За значенням: всеукраїнські загальнодержавного значення (національні, державні); республіканські (Автономної Республіки Крим); обласні; міські; районні; селищні; сільські.

2. За змістом: універсальні; галузеві; міжгалузеві.

3. За призначенням: публічні (загальнодоступні), у тому числі спеціалізовані для дітей, юнацтва, осіб з фізичними вадами; спеціальні (академії наук, науково-дослідних установ, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій).

Публічні, спеціальні та спеціалізовані бібліотеки можуть об'єднуватися у централізовані бібліотечні системи.

Централізована бібліотечна система (далі – ЦБС) – це система об'єднання бібліотек, котра є єдиним цілісним структурним утворенням, невід'ємною частиною якого є центральна бібліотека.

Як зазначають брати Капранови, «бібліотеки – це єдиний наявний механізм для проведення культурної політики держави. Інших немає» [26, с. 1].

Бібліотечна послуга – результат діяльності бібліотеки із задоволення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотеки [37].

Бібліотечно-інформаційне обслуговування відіграє ключову роль, реалізуючи низку важливих функцій, що гарантують ефективну взаємодію

бібліотеки з читачами та задоволення їхніх інформаційних запитів. Ці функції охоплюють велике розмаїття задач – від збору, опрацювання та зберігання даних до їхнього розповсюдження та забезпечення доступу до необхідних ресурсів. Розподіл цих функцій за категоріями сприяє точному визначенню основних напрямків роботи бібліотеки, ефективному розподілу ресурсів та оптимізації процесів обслуговування. Такий підхід також дає змогу пристосувати бібліотечно-інформаційні послуги до специфічних вимог різних груп читачів, гарантуючи їхню доступність, відповідність та зручність у використанні [6, с. 23].

Функції бібліотеки визначають її основні напрями діяльності та роль у суспільстві як соціального інституту. Вони відображають способи, якими бібліотека задовольняє інформаційні, освітні, культурні та інші потреби користувачів. Основні функції бібліотечно-інформаційного обслуговування відтворюємо на рис. 1.2.

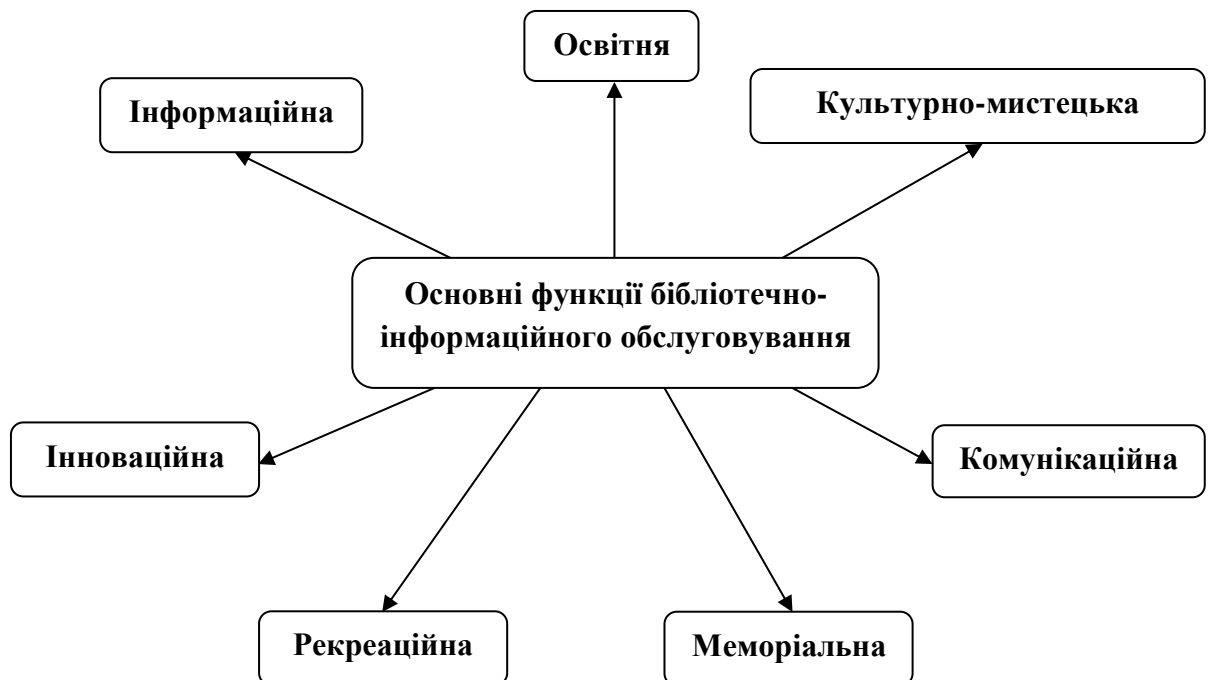

Рисунок 1.2 – Функції бібліотечно-інформаційного обслуговування

1. Інформаційна: бібліотека відкриває доступ до широкого спектра інформаційних джерел, зокрема до книг, періодичних видань, електронних ресурсів, баз даних та мультимедійних матеріалів. Вона сприяє користувачам у

пошуку потрібної інформації для навчання, наукової праці та особистісного зростання [18, с. 173].

2. Освітня: сприяє розвитку формальної та неформальної освіти, заохочує до самостійного навчання та підвищення професійного рівня відвідувачів. Бібліотеки нерідко налагоджують партнерство з навчальними закладами, організовують лекції, семінари, навчальні програми та майстер-класи.

3. Культурно-мистецька: організовує виставки, літературні вечори, зустрічі з письменниками, кінопокази та інші культурні заходи. Популяризує літературні, мистецькі та історичні надбання, підтримує розвиток творчих здібностей у громади.

4. Комунікаційна: бібліотека виконує роль простору для соціалізації, обміну думками та отримання нового досвіду. Вона створює можливості для взаємодії між відвідувачами, науковцями, студентами та представниками різних культурних груп. Нерідко бібліотеки перетворюються на центри для проведення дискусійних клубів, дебатів, організацій конференцій.

5. Меморіальна: полягає у збереженні документів, які мають значущість для історії, культури та науки. Бібліотеки створюють архіви, цифрові збірки, рідкісні фонди та гарантують їхнє довготривале зберігання, призначене для майбутніх поколінь [57, с. 102].

6. Рекреаційна: формує середовище для вільного часу й релаксу, забезпечуючи доступ до художніх творів, періодичних видань, аудіокниг, настільних ігор та інших розважальних ресурсів. Окремі бібліотеки влаштовують кінопокази, зустрічі з письменниками, книжкові клуби для обговорення.

7. Інноваційна: застосовує найсучасніші технічні рішення задля поліпшення шляхів отримання даних, створює віртуальні книгозбірні, онлайн-довідники, інтегрує штучний інтелект і цифрові сервіси. Відкриває доступ до освітніх онлайн-курсів, електронних видань та інтерактивних платформ [22].

Окрім основних напрямів діяльності, бібліотеки активно впроваджують нові ініціативи, які відповідають сучасним викликам та потребам користувачів. Додаткові завдання бібліотечних установ подаємо в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Додаткові завдання бібліотечних установ

Завдання	Опис
Інклюзивність та доступність	Адаптація бібліотечних послуг для людей з обмеженими можливостями, включаючи створення аудіокниг, шрифту Брайля, тактильних матеріалів, забезпечення архітектурної доступності.
Медіаграмотність та критичне мислення	Організація занять, лекцій та тренінгів з метою навчити розпізнавати фейкову інформацію, маніпулятивні матеріали у засобах масової інформації та соціальних мережах.
Психологічна та емоційна підтримка	Створення книжкових терапій та літературних гуртків для тих, хто стикається зі стресом, наслідками воєнних дій чи відчуває соціальну відчуженість. Спільна робота з психологами для створення ресурсів емоційного відновлення.
Волонтерські ініціативи	Надання місця для діяльності волонтерських об'єднань, сприяння благодійним заходам, організація збору книг для лікарень, військових підрозділів, дитячих будинків.
Креативні простори та творчі майстерні	Відкриття спеціалізованих зон у бібліотеках для творчості: студій звукозапису, художніх майстерень, лабораторій 3D-друку, комп'ютерних клубів для створення цифрового контенту.

Зважаючи на стрімкий поступ інформаційних технологій та еволюцію запитів користувачів, бібліотеки переживають трансформацію, впроваджуючи нові форми взаємодії та обслуговування [47, с. 75]. Якщо раніше бібліотеки концентрувалися переважно на збереженні друкованого фонду та класичних методах обслуговування, то зараз вони активно інтегрують цифрові технології, гарантуючи дистанційний доступ до інформації та задіюючи інтерактивні платформи для комунікації. Порівняльну характеристику бібліотечних послуг представлено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Порівняння традиційних та сучасних бібліотечних послуг

Критерій	Традиційні бібліотеки	Сучасні бібліотеки
Формат обслуговування	Особисте відвідування.	Дистанційне обслуговування, електронні консультації.
Методи взаємодії	Друковані каталоги.	Онлайн-каталоги, мобільні застосунки.
Інформаційна підтримка	Довідкові послуги у читальних залах.	Персоналізовані рекомендаційні сервіси.
Навчальні заходи	Лекції та зустрічі у бібліотеці.	Вебінари, інтерактивні курси.
Співпраця	Взаємодія з місцевими організаціями.	Глобальні партнерства, міжнародні проекти.
Популяризація діяльності	Оголошення, буклети.	Соціальні мережі, цифровий маркетинг.

Сучасні дослідження підкреслюють важливість адаптації бібліотек до цифрової епохи. Наприклад, науковець С. О. Денбновецький переконаний, що «цифрова трансформація бібліотек є необхідною умовою для їхнього виживання та розвитку в сучасному інформаційному суспільстві» [12, с. 26].

Дослідник О. В. Івашкевич вважає: «Бібліотеки повинні активно використовувати цифрові інструменти для забезпечення доступу до інформації та задоволення потреб користувачів» [21, с. 53].

Отже, підсумовуючи все сказане вище, можемо констатувати, що бібліотеки – це надзвичайно значущі соціальні інститути, які відіграють першорядну роль у сфері інформації, освіти, культури та комунікації. Їхнє значення в нашому сьогоденні не зводиться лише до збереження та поширення знань, навпаки, бібліотеки активно використовують передові технології, пристосовуються до цифрового світу та розширюють перелік своїх послуг, враховуючи потреби місцевих громад. Саме тому вони й надалі залишаються незамінними центрами освіти, культурного збагачення та інформаційного обміну, сприяючи розвитку інтелектуальних можливостей суспільства в цілому.

1.3 Інформаційні послуги та цифрові технології в бібліотечній галузі

Бібліотеки, як осередки знань, невинно змінюються, пристосовуючись до новітніх технологій. З поширенням цифрових досягнень, бібліотечна сфера відчуває важливі зміни. Інформаційні послуги стають доступнішими та інтерактивнішими для користувачів. Сучасні книгозбірні активно втілюють новаторські методи, аби відповідати запитам відвідувачів. Цифровізація надає нові перспективи, розширюючи спектр їхніх можливостей та послуг.

Науковці С. О. Денбновецький та Г. В. Салата зазначають: «Цифровізація бібліотечної діяльності є об'єктивною потребою часу...» та «Бібліотеки майбутнього – це не лише книгосховища, а й багатофункціональні інформаційні центри...» [41, с. 594].

Історія бібліотек нерозривно пов'язана з еволюцією інформаційних технологій. Від давніх сувоїв до сучасних цифрових сховищ інформації, бібліотеки завжди виконували роль осередків збереження та розповсюдження знань. Значним етапом цього поступу стало винайдення друкарського верстата Йоганном Гутенбергом у XV столітті, що суттєво розширило доступ до книг [58].

У XX столітті, з появою комп'ютерів та світової мережі, книгозбірні почали стрімко інтегрувати цифрові рішення. Першим помітним кроком у цьому руслі став проєкт «Гутенберг» (1971), заснований Майклом Хартом, що прагнув оцифрувати й розповсюджувати літературні шедеври в електронному вигляді. Цей проєкт став прабатьком сучасних електронних бібліотек та цифрових архівів [11, с. 19].

Вчений Ю. О. Кірічок вважає: «Інформаційно-комунікаційні технології є важливим інструментом для модернізації діяльності бібліотек, розширення їхніх інформаційних послуг та залучення нових користувачів» [28, с. 45].

Традиційно бібліотеки виступали осередками надання інформації. З приходом інформаційних технологій їхня роль зазнала змін: від зберігачів друкованих видань до постачальників електронних ресурсів і цифрових послуг. Сучасні бібліотеки забезпечують доступ до онлайн-баз даних, електронних

книжок, організовують вебінари та інші освітні події, підлаштовуючись під потреби користувачів у цифрову епоху [15, с. 88].

Інформаційні послуги у бібліотеках охоплюють чималий перелік напрямів, що мають на меті задовольнити потреби користувачів у навчанні, дослідженнях та спілкуванні. Ці послуги містять підтримку освітніх курсів, проведення практичних занять з інформаційної обізнаності, організацію культурних подій, створення просторів для обміну досвідом, а також допомогу у пошуку наукових матеріалів. Основна мета таких послуг – забезпечення доступу до інформаційних ресурсів і продуктів, які відповідають запитам користувачів: надання документів, бібліографічних даних, фактичної інформації, аналітичних матеріалів та консультацій, сприяючи навчанню, дослідницькій роботі та особистому розвитку. Усе це підкреслює важливу роль бібліотек у сучасному інформаційному суспільстві [29, с. 14].

Бібліотеки нині еволюціонують у потужні осередки знань, де кожна людина може відшукати потрібну інформацію для вдосконалення своїх вмінь та талантів. Це розширення функцій бібліотек відіграє ключову роль у їхній трансформації в умовах сучасного інформаційного простору [32, с. 28].

Сучасні наукові розвідки у сфері бібліотекознавства суттєво підживлюють розробку передових стратегій та методик для бібліотечної діяльності. Критичне значення має їхнє використання як відповідь на виклики цифрової епохи, що дає можливість істотно поліпшити рівень сервісу для читачів та перетворити бібліотеки відповідно до змін у суспільстві [16, с. 368].

Важливим напрямком діяльності сучасних бібліотек є підтримка цифрової грамотності. Вони організовують тренінги, курси та консультації, допомагаючи користувачам орієнтуватися в інформаційному просторі, працювати з електронними ресурсами та безпечно користуватися інтернетом. Окрім того, бібліотеки активно інтегруються з іншими інформаційними системами, сприяючи розвитку відкритої науки та доступності знань для всіх верств населення [27, с. 39].

Інформаційні послуги в бібліотеках забезпечують доступ користувачів до необхідних джерел знань та організацію їхньої інформаційної діяльності. Вони поділяються на такі основні категорії, що відображено на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 – Категорії інформаційних послуг в бібліотеках

Окрім основного поділу, бібліотечні інформаційні послуги класифікують за такими критеріями:

1. За способом надання: традиційні (робота з друкованими каталогами, бібліографічні довідки, обслуговування у читальних залах); електронні (онлайн-каталоги, бази даних, цифрові архіви, електронні книги).

2. За рівнем персоналізації: масові (відкритий доступ до каталогів, лекцій, вебінарів) або індивідуальні (консультації, персональний підбір літератури, допомога в наукових дослідженнях).

3. За доступністю: локальні (послуги, доступні лише у приміщенні бібліотеки, наприклад, друковані фонди, робота у читальних залах); дистанційні

(віддалений доступ до баз даних, електронних книг, можливість замовлення документів онлайн) [7, с. 108].

4. За функціональним призначенням: довідково-бібліографічні (виконання бібліографічних запитів, створення покажчиків, анотованих списків літератури); науково-інформаційні (пошук наукових джерел, надання доступу до дисертацій, дослідницьких баз даних); освітні (організація тренінгів, лекцій, заходів для підвищення інформаційної грамотності); культурно-дозвільні (виставки, презентації книг, зустрічі з письменниками, літературні вечори).

5. За рівнем інтерактивності: пасивні (користувач отримує вже сформовану інформацію, наприклад, через бібліографічні покажчики, рекомендаційні списки літератури); активні (взаємодія бібліотекаря та користувача, наприклад, консультування, допомога у складанні тематичних добірок).

6. За рівнем автоматизації: ручні (традиційні картотеки, довідкові матеріали); автоматизовані (електронні каталоги, інформаційні системи управління бібліотекою, штучний інтелект у пошуку інформації).

7. За джерелами інформації: власні ресурси бібліотеки (фонд, створені бібліографічні бази, електронні архіви); зовнішні ресурси (відкриті бази даних, співпраця з іншими установами).

Основні тенденції розвитку бібліотечних інформаційних послуг відображають зміни у способах надання інформації, взаємодії з користувачами та впровадження нових методів обслуговування. До них належать такі:

- персоналізація бібліотечних послуг;
- розширення консультаційних та освітніх функцій;
- співпраця бібліотек із науковими, освітніми та культурними установами;
- гнучкість у способах надання послуг;
- використання соціальних платформ для взаємодії з користувачами.

Цифрова бібліотека – сукупність електронних ресурсів та пов'язаних із ними технічних засобів, що забезпечують збереження, обробку та доступ до інформації в цифровому форматі [60].

Як підкреслює Н. Туряниця, «цифрова трансформація бібліотек – це складний і багатогранний процес, який потребує значних зусиль бібліотечних установ, органів влади та суспільства в цілому» [48, с. 31].

Штучний інтелект у бібліотечній справі – застосування алгоритмів машинного навчання для автоматизації пошуку інформації, аналізу даних та персоналізації послуг бібліотек [53, с. 1]. Блокчейн – технологія розподілених реєстрів, яка гарантує прозорість та безпеку ведення обліку бібліотечних ресурсів [34].

Доповнена та віртуальна реальність (AR/VR) – використовуються для побудови інтерактивних бібліотечних просторів, тривимірної візуалізації історичних матеріалів та організації віртуальних турів [50, с. 45]. Оцифрування документів – процес переведення фізичних носіїв інформації (книг, журналів, рукописів) у цифровий формат [8, с. 51].

Цифрові технології кардинально змінили те, як бібліотеки надають свої послуги. Тепер вони стали значно доступними, інтерактивними та продуктивними. Завдяки цьому покращився процес пошуку інформації, з'явилася можливість користуватися ресурсами дистанційно, розширився перелік послуг, які може запропонувати сучасна бібліотека. Основні аспекти цього впливу подано в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Вплив цифрових технологій на бібліотечні послуги

Технологія	Опис	Приклад використання
Штучний інтелект (AI)	Автоматизація пошуку інформації, персоналізація контенту.	Чат-боти, голосові помічники.
Доповнена реальність (AR)	Інтерактивні бібліотекою, 3D-тури цифрові виставки.	Музеї та бібліотеки з AR-контентом.
Big Data	Аналіз читацьких уподобань, прогнозування попиту.	Формування фонду на основі запитів.
Хмарні технології	Зберігання та обробка даних у віддаленому доступі.	Google Books, Europeana.
Блокчейн	Децентралізований облік бібліотечних фондів, безпека доступу.	Бібліотеки Великої Британії.

Віртуальні бібліотеки сьогодні — це важлива складова інформаційного середовища. Завдяки їм користувачі мають змогу користуватися електронними книгами, науковими статтями, архівними матеріалами та базами даних, де б вони не знаходились [55]. Запровадження автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем (АБІС) полегшує управління фондами, надає можливість ефективно об'єднувати ресурси та забезпечує швидкий пошук необхідної літератури за відповідними критеріями [43, с. 15].

Автоматизована бібліотечно-інформаційна система (АБІС) – програмне забезпечення, що забезпечує автоматизацію основних бібліотечних процесів: каталогізацію, облік, видачу та повернення документів [51, с. 24]. Автоматизація бібліотечних процесів є ключовою тенденцією розвитку бібліотек, вона містить такі складові:

- RFID-технології (радіочастотна ідентифікація): автоматизований облік книг і швидке обслуговування читачів [56].

- чат-боти та віртуальні консультанти: допомагають користувачам знаходити інформацію та записуватися до бібліотеки;

- автоматизовані системи керування фондами (ILS – Integrated Library Systems): зручний доступ до електронних ресурсів і управління каталогами.

Автоматизація бібліотечних процесів значно покращує якість обслуговування користувачів, спрощує пошук і бронювання літератури, а також сприяє ефективному управлінню бібліотечними фондами.

Серед переваг використання електронних каталогів дослідники виділяють такі:

- швидкий пошук літератури за різними критеріями (автор, назва, ключові слова тощо);

- можливість бронювання та замовлення літератури онлайн;

- інтеграція з іншими бібліотечними системами та електронними базами даних.

Традиційні бібліотечні послуги поступово доповнюються чи навіть замінюються цифровими рішеннями, що підвищує ефективність обслуговування користувачів. Основні аспекти цих змін відображені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Порівняння традиційного та цифрового архівування

Параметр	Традиційне архівування	Цифрове архівування
Фізичний доступ	Обмежений, лише в межах бібліотеки.	Доступ через інтернет з будь-якої точки світу.
Ризики втрати	Високі (зношеність, пожежі, вологість, крадіжки).	Мінімальні (резервні копії, хмарне зберігання).
Пошук інформації	Повільний, потребує перегляду картотеки.	Швидкий, здійснюється через цифрові бази.
Збереження	Вимагає фізичних приміщень та умов зберігання.	Електронне сховище, економія фізичного простору.
Редагування та оновлення	Складне, потребує фізичної заміни документів.	Просте, можливе редагування та доповнення онлайн.
Доступність для користувачів	Обмежена годинами роботи бібліотеки.	24/7 доступ через цифрові сервіси.
Захист інформації	Може бути втрачена через фізичне пошкодження.	Можливе шифрування та резервне копіювання.
Екологічний аспект	Використання паперу, негативний вплив на довкілля.	Зменшення використання паперу, екологічний підхід.

Бібліотечне обслуговування може здійснюватися як у фізичному форматі, так і дистанційно. Кожен із цих підходів має свої особливості, які впливають на доступність, ефективність та якість надання інформаційних послуг.

Цифровізація бібліотечного обслуговування також включає впровадження мобільних додатків та платформ дистанційного доступу до ресурсів. Читачі отримують опцію резервування книжок онлайн, участі у вебінарах і використання електронної доставки матеріалів. Через мобільні додатки бібліотеки здатні пропонувати індивідуальні рекомендації, інформувати про нові надходження й заходи, а також забезпечувати інтерактивну взаємодію з відвідувачами.

Бібліотеки ведуть офіційні сторінки у Facebook, Instagram, YouTube, де публікують новини, оголошують про події, організують онлайн-дискусії та

вебінари. Завдяки інтерактивним форматам комунікації бібліотеки залучають нових читачів, підвищують рівень зацікавленості до книжкових фондів та сприяють розвитку культури читання серед молоді [42].

Інноваційні стратегії сучасних бібліотек базуються на таких принципах:

- гнучкість та адаптивність: постійне оновлення послуг відповідно до потреб користувачів;
- діджиталізація: розширення електронних ресурсів, впровадження штучного інтелекту та блокчейн-технологій для збереження даних;
- соціальна інклюзія: створення рівних можливостей доступу до інформації для всіх категорій користувачів, включаючи людей з особливими потребами;
- креативність та інтерактивність: впровадження ігрових механік, інтерактивних курсів, онлайн-вікторин для залучення молоді.

Відчутний внесок у розширення бібліотечних новацій вносить використання ігрових елементів, що передбачає інтеграцію механік, запозичених з ігор, у взаємодію з користувачами. Це може виражатися у розробці інтерактивних онлайн-ігор, нарахуванні балів за активну участь у бібліотечному житті або ж у використанні доповненої реальності (AR) для захоплюючих екскурсій книгозбірнею. Ці інструменти допомагають приваблювати молодь та підсилюють зацікавленість до бібліотечних сервісів [52, с. 47].

Науковці Л. М. Коваленко та В. В. Садовська у науковій статті «Сучасні методи популяризації бібліотеки» підкреслюють таке: «В умовах зростання інформаційної конкуренції бібліотекам необхідно активно використовувати сучасні digital-інструменти для залучення нових користувачів та підтримки інтересу постійних читачів». Автори також зазначають, що «до сучасних методів популяризації бібліотек належать: активне використання соціальних мереж, створення віртуальних турів бібліотеками, проведення онлайн-заходів (вебінарів, лекцій, майстер-класів), розробка мобільних додатків» [30, с. 132].

Отже, сучасні бібліотеки енергійно впроваджують цифрові засоби задля розширення кола інформаційних сервісів та покращення їхньої доступності. За

допомогою інтеграції онлайн-ресурсів, електронних каталогів, віддаленого доступу до баз даних та проведення освітніх подій, бібліотеки перетворюються на багатогранні інформаційні осередки.

Використання персоналізованих послуг, соціальних платформ та цифрових архівів сприяє ефективній взаємодії з відвідувачами, підтримці наукових досліджень та підвищенню інформаційної обізнаності. Так сучасні бібліотеки лишаються ключовими учасниками інформаційного суспільства, пристосовуючись до нових викликів цифрової ери.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У ПЕРЕРІСЛЯНСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

2.1 Сільська бібліотека в організаційній структурі комунального закладу культури

Культурні заклади відіграють важливу роль у збереженні традицій, популяризації освіти та розвитку творчих ініціатив громади. В умовах децентралізації та оновлення культурної політики, місцеві громади набули ширших прав в управлінні культурними закладами.

Прикладом такого об'єднаного формування є комунальний заклад культури (далі – КЗК) «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму», який об'єднує кілька осередків культурного життя громади. Важливу частину цього центру становить сільська бібліотека, що функціонує не лише як місце збереження та надання інформації, а й як сучасний майданчик для комунікації, навчання та організації культурних заходів. До структури центру входять різноманітні гуртки, творчі об'єднання та заклади, які сприяють культурному розвитку громади.

Комунальний заклад культури – це установа, заснована органом місцевого самоврядування для задоволення культурних потреб населення громади. Такі заклади фінансуються з місцевого бюджету та можуть включати бібліотеки, будинки культури, клуби, музеї тощо. Їхня діяльність спрямована на збереження, створення, поширення та використання культурних цінностей.

Переріслянська сільська бібліотека є невід'ємною частиною Комунального закладу культури «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму» Переріслянської сільської ради об'єднаної територіальної громади. Бібліотека є одним із структурних елементів ширшої системи культурних інституцій, що фінансуються та контролюються місцевою громадою.

Культурні інституції – це організації, установи або заклади, головним завданням яких є створення, збереження, поширення та демонстрація культурного надбання. До них можуть належати бібліотеки, музеї, театри, концертні зали, клуби, центри народної творчості тощо. Бібліотека є одним із структурних елементів ширшої системи культурних інституцій, що фінансуються та контролюються місцевою громадою.

Підпорядкованість бібліотеки сільській раді через центр культури підкреслює її важливість як складової культурного життя громади. Таке підпорядкування забезпечує бібліотеці адміністративну та фінансову підтримку з боку місцевої влади, а також сприяє її інтеграції в загальну культурну політику громади. Директор КЗК «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму» несе безпосередню відповідальність за діяльність усіх підпорядкованих йому підрозділів, включаючи бібліотеку, перед Переріслянською сільською радою.

Ефективна комунікація та співпраця між директором центру культури та завідувачем бібліотеки є запорукою успішної діяльності обох інституцій та їхньої злагодженої роботи на благо громади.

Організаційна структура КЗК «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму» є більш розгалуженою, ніж просто бібліотека та адміністрація. Центр об'єднує різні напрямки культурної діяльності, спрямовані на задоволення потреб мешканців громади в культурному розвитку та дозвіллі. Окрім бібліотеки, до складу центру входять:

- будинки культури та клуби;
- музеї або кімнати-музеї;
- туристично-інформаційні центри;
- приміщення для проведення урочистих подій, концертів, вистав та інших культурних заходів;
- студії та гуртки;
- адміністративно-господарський персонал.

Бібліотека в цій структурі є важливим інформаційним та культурно-просвітницьким осередком, що забезпечує доступ до знань та сприяє інтелектуальному розвитку членів громади.

Переріслянська сільська бібліотека займає одне з центральних місць в організаційній структурі комунального закладу культури. Завідувач бібліотеки несе повну відповідальність за її діяльність, включаючи формування та збереження фондів, організацію обслуговування користувачів, проведення культурно-масових заходів та звітність перед директором закладу.

Бібліотека виконує ряд важливих функцій у складі комунального закладу культури, сприяючи досягненню його загальних цілей:

- забезпечення вільного доступу до інформації та знань: бібліотека відкриває кожному жителю громади можливість використовувати її фонди, отримувати необхідну інформацію для навчання, праці, особистого розвитку та дозвілля, що є надзвичайно важливим для мешканців громади;

- культурно-просвітницька діяльність: бібліотека організовує та проводить різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію читання, української та світової культури, історії, краєзнавства, які можуть відбуватися як у приміщенні бібліотеки, так і в інших населених пунктах громади (літературні вечори, зустрічі з письменниками, тематичні виставки, лекції та майстер-класи);

- освітня підтримка: бібліотека сприяє підвищенню освітнього рівня населення, надаючи доступ до навчальної літератури та допомагаючи в підготовці до навчання й самоосвіти, зокрема для жителів різних сіл громади; може надавати допомогу учням та студентам у пошуку необхідної інформації для рефератів, курсових та дипломних робіт;

- організація дозвілля: бібліотека створює комфортний та цікавий простір для проведення вільного часу, спілкування за інтересами та розвитку творчих здібностей для всіх мешканців;

- соціальна інтеграція: бібліотека є важливим соціальним осередком, що сприяє спілкуванню, обміну думками, залученню різних категорій населення,

включаючи мешканців віддалених сіл, до культурного життя громади; може стати місцем зустрічі для людей різного віку та соціального статусу;

– збереження культурної спадщини: бібліотека здійснює комплектування, облік та зберігання бібліотечного фонду, який є частиною культурної спадщини громади, включаючи матеріали, що відображають історію та культуру населеного пункту;

– взаємодія з іншими підрозділами комунального закладу культури: бібліотека координує свою діяльність з іншими структурними підрозділами комунального закладу культури, беручи участь у спільних проєктах та заходах, що можуть охоплювати різні села громади; може організовувати тематичні виставки спільно з клубними формуваннями або проводити літературні вечори у приміщеннях для концертів та вистав.

Діяльність Переріслянської сільської бібліотеки регулюється чинним законодавством України, зокрема Законами України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про культуру», «Про місцеве самоврядування в Україні», а також Статутом Комунального закладу культури «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму», Положенням про бібліотеку та іншими локальними нормативними актами, включаючи посадові інструкції працівників бібліотеки (див. Додаток А).

Локальні нормативні акти – це внутрішні документи, що регламентують діяльність конкретного закладу або організації, а саме: статут установи, правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір, посадові інструкції працівників, інструкції з охорони праці тощо.

Переріслянська сільська бібліотека активно співпрацює з іншими підрозділами Комунального закладу культури «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму». Ця взаємодія може включати спільну організацію культурних заходів, взаємний обмін інформацією та ресурсами, проведення тематичних виставок, присвячених діяльності інших гуртків та секцій, а також залучення учасників цих підрозділів до бібліотечних ініціатив, що можуть проводитися в різних населених пунктах громади. Така співпраця сприяє більш

ефективному використанню культурного потенціалу громади та збагаченню змістовного наповнення заходів, що проводяться комунальним закладом культури для всіх його мешканців. Наприклад, бібліотека може надавати літературу для підготовки до виступів учасникам вокальних гуртків або організувати виставки робіт гуртків образотворчого мистецтва.

Таким чином, бібліотека є не лише інформаційним центром, а й важливим елементом загальної культурної політики громади. Її діяльність тісно пов'язана з іншими підрозділами комунального закладу культури, що сприяє комплексному розвитку культурного життя. Завдяки поєднанню зусиль бібліотеки з іншими культурними інституціями, мешканці громади отримують доступ до розширеного переліку послуг, а культурні ініціативи набувають більшого значення у суспільному розвитку.

Значущою перевагою такої моделі управління є можливість синергії різних закладів, що сприяє раціональному використанню ресурсів громади. Саме ця співпраця дозволяє бібліотеці та іншим культурним організаціям відповідати сучасним викликам та потребам населення, гарантуючи доступ до освітніх можливостей, відпочинку та творчості.

2.2 Загальна характеристика документаційного забезпечення та інформаційних послуг у бібліотеці

Переріслянська сільська бібліотека є невід'ємним структурним підрозділом Комунального закладу культури «Переріслянський центр культури і дозвілля, релігії та туризму» Переріслянської сільської ради об'єднаної територіальної громади. В організаційній ієрархії закладу бібліотека займає важливе місце, виступаючи в ролі ключового центру інформаційного та культурно-просвітницького забезпечення місцевої громади. Її діяльність тісно інтегрована в загальну систему роботи комунального закладу культури, що сприяє ефективній реалізації його основних цілей та завдань, спрямованих на всебічний розвиток культурного потенціалу громади.

Структурний підрозділ – це організаційно відокремлена частина юридичної особи, що виконує певні функції та має свою внутрішню організацію [35].

Організаційна ієрархія – це система підпорядкування та взаємозв'язку між різними рівнями управління та структурними підрозділами в організації. У контексті Комунального закладу культури існує певна ієрархія, де бібліотека як структурний підрозділ підпорядковується керівництву закладу та сільській раді.

Загальна площа приміщень Переріслянської бібліотеки сягає 163 кв. м., з яких 63 кв. м. відведені під проведення соціокультурних заходів, майстер-класів, зустрічей та іншої просвітницької роботи. Для обслуговування відвідувачів передбачено 10 посадкових місць, що гарантує зручні умови для читання, навчання та індивідуальної роботи.

Для забезпечення ефективної організації роботи як з користувачами, так і з бібліотечним фондом, в організаційній структурі бібліотеки передбачені окремі функціональні підрозділи:

1. Абонемент, який є першою точкою контакту для багатьох користувачів бібліотеки. Його основна функція полягає у видачі літератури користувачам для читання поза межами бібліотеки на визначений термін. Робота абонементу є критично важливою складовою системи обслуговування населення, оскільки забезпечує доступність літератури для широкого кола читачів, незалежно від їхньої можливості тривалий час перебувати в бібліотеці. Бібліотекарі абонементу також надають первинні консультації щодо вибору літератури, допомагаючи користувачам орієнтуватися у фонді та знаходити книги, що відповідають їхнім інтересам та потребам.

2. Читальний зал – спеціально обладнаний простір, призначеним для роботи з документами, які з різних причин не видаються додому (наприклад, цінні або рідкісні видання, довідкова література, поточні номери періодичних видань). Крім того, читальний зал слугує місцем для проведення різноманітних соціокультурних заходів: літературні зустрічі, лекції, презентації книг, тематичні вечори. Таким чином, читальний зал є важливим елементом інфраструктури

бібліотеки, забезпечуючи простір не лише для індивідуального навчання та досліджень, але й для колективного спілкування та культурного обміну [4].

3. Відділ для дітей орієнтований на наймолодших читачів, є важливим показником соціальної відповідальності бібліотеки та її уваги до потреб дитячого населення громади. Цей підрозділ не лише містить колекцію дитячих книг, але й пропонує спеціальні меблі, іграшки та інші ресурси, що створюють комфортну та заохочувальну атмосферу для читання та навчання. У відділі для дітей також проводяться різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію читання серед дітей, розвиток їхньої уяви та творчих здібностей.

Бібліотечний фонд – це упорядкована сукупність документів (книг, періодичних видань, електронних ресурсів тощо), що зберігаються в бібліотеці для задоволення інформаційних, освітніх та культурних потреб користувачів [38].

Станом на кінець звітнього 2024 року фонд Переріслянської сільської бібліотеки налічує 10 379 примірників. Він включає широкий спектр традиційних книжкових видань з різних галузей знань, жанрів літератури, а також актуальні періодичні видання – газети та журнали.

Водночас фонд бібліотеки зазнає значного скорочення у зв'язку з вилученням книжкової продукції держави-агресора відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері» № 2309-IX (від 15.05.2022). Через цей процес, відомий як дерусифікація бібліотечних фондів, списанню підлягають книги російських видавництв та авторів, що підтримують агресію. Це є частиною загальнодержавної політики щодо очищення інформаційного простору та утвердження національної культурної ідентичності.

Розміщення значного фонду бібліотеки на 37 стелажах, 10 столах та у 5 книжкових шафах є важливою складовою її матеріально-технічної бази як структурного підрозділу комунального закладу культури. Ефективна каталогізація та систематизація фонду за допомогою 5 каталожних шаф забезпечує належний облік бібліотечних ресурсів та значно полегшує процес

пошуку необхідної літератури як для бібліотекарів, так і для користувачів, що є важливою функцією в організаційній роботі бібліотеки.

Тематичне наповнення фонду Переріслянської сільської бібліотеки формується з урахуванням різноманітних потреб та інтересів мешканців Переріслянської об'єднаної територіальної громади. Це є одним із ключових критеріїв оцінки ефективності її роботи в складі комунального закладу культури, оскільки відображає її здатність задовольняти інформаційні запити громади. Бібліотека прагне забезпечити доступ до актуальної та цікавої літератури з різних галузей знань, що безпосередньо відповідає загальній місії культурного центру – сприяти всебічному розвитку громади шляхом надання доступу до культурних та інформаційних ресурсів.

Ефективне використання довідково-бібліографічного апарату, який включає в себе традиційні каталоги (алфавітний, систематичний) та різноманітні тематичні картотеки, є невід'ємною складовою організаційної діяльності бібліотеки. Ця робота спрямована на забезпечення максимальної зручності користування бібліотечним фондом для всіх категорій читачів. Активна робота бібліотекаря з ведення, систематичного оновлення та поповнення цього апарату є ключовою для ефективного функціонування бібліотеки як надійного інформаційного центру в організаційній структурі комунального закладу культури [10, с. 87].

Документаційне забезпечення Переріслянської сільської бібліотеки охоплює повний спектр документів, необхідних для організації та підтримки її діяльності, обліку ресурсів, взаємодії з користувачами та звітності перед вищими органами управління. Воно виконує як управлінську, так і облікову функції, слугуючи інструментом планування, контролю, аналізу та звітності [13].

Основні категорії документації включають:

1. Обліково-звітна документація: річні та квартальні звіти про діяльність бібліотеки; журнали обліку відвідувань та книговидачі; акти на списання літератури; облікові картки фонду (інвентарні книги, книги сумарного обліку) (див. Додаток Б).

2. Планово-нормативна документація: річні плани роботи бібліотеки; тематичні плани масових заходів; інструкції, положення та регламенти, що визначають внутрішній порядок роботи структурних підрозділів.

3. Кадрова документація: особові справи працівників; таблиці обліку робочого часу; посадові інструкції.

4. Фінансова документація: документація, що стосується витрат на закупівлю нової літератури, господарські потреби та інші фінансові потреби бібліотеки.

5. Документація користувачів: реєстраційні картки користувачів; формуляри читачів; анкети або форми зворотного зв'язку для покращення бібліотечних послуг.

Документаційне забезпечення – це система створення, обробки, зберігання, обліку, використання і контролю за документами, яка забезпечує інформаційні потреби управління [13]. Це важливий аспект організації роботи бібліотеки, який дозволяє зберігати контроль за всіма процесами та гарантує ефективне використання бібліотечних ресурсів.

Переріслянська сільська бібліотека пропонує широкий спектр інформаційних послуг, які є прямим результатом її функціонування як важливої складової комунального закладу культури. Для задоволення різноманітних інформаційних, освітніх та культурних потреб користувачів розроблені та функціонують такі послуги, які подаємо на рис. 2.1.

Рисунок 2.1 – Інформаційні послуги Переріслянської сільської бібліотеки

1. Традиційні послуги:

- видача літератури додому (абонемент);
- користування читальним залом;
- довідково-консультаційні послуги.

2. Культурно-просвітницька діяльність:

- організація літературних вечорів;
- організація виставок;
- організація тематичних лекцій;
- проведення навчальних заходів для різних вікових груп;
- співпраця з місцевими навчальними закладами;
- заходи з патріотичного виховання та збереження національної пам'яті;
- соціальні ініціативи та підтримка громади;
- відзначення традиційних свят.

3. Інформаційно-комунікаційні послуги та PR-діяльність:

- офіційний вебсайт бібліотеки;
- соціальні мережі (Facebook);
- організація культурно-просвітницьких заходів (як метод PR).

Переважаюча частина інформаційних послуг надається в очній формі, підкреслюючи ключове значення бібліотеки як фізичного середовища для

взаємодії, освіти та культурного збагачення в межах організаційної структури комунальної установи культури. Водночас, активне використання онлайн-платформ, наприклад, вебсайту та соціальної мережі Facebook, істотно збільшує потенціал бібліотеки для комунікації з користувачами, посилює її видимість у суспільстві та гарантує доступ до інформації для тих, хто не може відвідати бібліотеку особисто [1, с. 4].

Різноманітність послуг, що надаються бібліотекою, орієнтована на задоволення потреб усіх мешканців громади, що повністю відповідає загальній стратегії розвитку комунального закладу культури, спрямованій на забезпечення культурного дозвілля та всебічного розвитку кожного члена громади [39].

Переріслянська сільська бібліотека є важливим структурним підрозділом комунального закладу культури, забезпечуючи інформаційні та культурно-просвітницькі запити громади. Незважаючи на численні трансформації, її бібліотечний фонд зберігає свою значущість та різноманітність, а наявність окремих функціональних відділів сприяє ефективній роботі з користувачами.

Бібліотека пропонує широкий спектр послуг, від традиційних до сучасних, активно використовуючи онлайн-платформи для розширення своєї діяльності. Таким чином, вона відіграє ключову роль у культурному та освітньому житті громади, тісно співпрацюючи з іншими підрозділами культурного центру.

2.3 Шляхи вдосконалення інформаційного обслуговування в сільській бібліотеці

Переріслянська сільська бібліотека має значний потенціал для подальшого вдосконалення інформаційного обслуговування громади. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій та змін потреб користувачів, бібліотекам необхідно постійно адаптуватися та впроваджувати нові підходи до своєї діяльності. Розглянемо основні шляхи, які можуть сприяти покращенню інформаційної діяльності Переріслянської сільської бібліотеки та розширенню її аудиторії.

Одним з ключових напрямків вдосконалення є розширення використання цифрових технологій для комунікації з користувачами. Хоча бібліотека вже активно присутня у Facebook, для залучення ширшої аудиторії, особливо молоді, доцільно розширити її присутність на інших популярних платформах, а саме:

- instagram (платформа є надзвичайно популярною серед молоді та орієнтована на візуальний контент);
- telegram (месенджер є зручним інструментом для швидкого інформування громади про найважливіші новини, анонси заходів, зміни в графіку роботи бібліотеки).

Можна створити telegram-канал бібліотеки, де публікувати короткі повідомлення, нагадування про події, а також використовувати чат-боти для відповідей на поширені запитання користувачів. Такий канал дозволить організувати тематичні групи за інтересами, що сприятиме формуванню спільноти читачів: клуб любителів фантастики, група для батьків з маленькими дітьми.

Поряд з розширенням присутності на різних платформах, важливим аспектом є покращення візуального оформлення такого контенту:

- єдиний стиль публікацій: розробка єдиного стилю для публікацій у соціальних мережах (кольорова гама, шрифти, використання логотипу) допоможе зробити контент бібліотеки більш впізнаваним та професійним [54, с. 21].
- унікальні шаблони: створення унікальних шаблонів для афіш, анонсів заходів, інформаційних буклетів та інших матеріалів сприятиме формуванню цілісного візуального образу бібліотеки;
- акцент на відеоконтенті: відео є надзвичайно ефективним форматом для привернення уваги.

Бібліотека може створювати короткі відеоогляди нових книг, звіти про проведені заходи, інтерв'ю з місцевими авторами та цікавими читачами, відеозапрошення на події, відеоогляди книг [33, с. 7].

Для підвищення залученості аудиторії, особливо молоді, варто розглянути можливість впровадження таких інтерактивних форматів контенту:

- онлайн-вікторини та опитування: проведення онлайн-вікторин на літературні теми або опитувань щодо побажань користувачів допоможе залучити аудиторію до активної взаємодії;

- прямі трансляції та вебінари: організація прямих трансляцій з цікавих заходів або проведення вебінарів на актуальні теми розширить аудиторію бібліотеки та зробить її послуги більш доступними [49].

- інтерактиви в соціальних мережах: заохочення користувачів до коментування, обговорення книг, участі у фотоконкурсах та інших інтерактивних активностях.

Окрім онлайн-активностей, важливо також удосконалювати інформаційне обслуговування безпосередньо в бібліотеці:

- оновлення інформаційних стендів: регулярне оновлення інформаційних стендів з новинами бібліотеки, анонсами заходів, рекомендаціями книг та іншою корисною інформацією;

- тематичні викладки літератури: організація тематичних викладок книг, присвячених актуальним подіям, святам або інтересам користувачів;

- проведення екскурсій та ознайомчих заходів для нових користувачів: організація екскурсій для нових відвідувачів, під час яких бібліотекар розповідає про фонди, послуги та можливості бібліотеки;

- розширення спектра послуг: розгляд можливості надання нових послуг, таких як коворкінг-зона, проведення майстер-класів з цифрової грамотності, організація книжкових клубів за різними інтересами.

Для оптимізації взаємодії бібліотеки із громадськістю варто розробити цілісну PR-стратегію. Вона дасть можливість координувати всі комунікаційні заходи, визначити ключові цільові групи та підібрати найефективніші методи для реалізації поставлених завдань. Стратегія має охоплювати аналіз поточної

ситуації, формулювання цілей, розробку плану дій, вибір каналів комунікації та критеріїв оцінки результативності [31, с. 390].

Важливим аспектом є також залучення молоді до активної участі в житті бібліотеки. Можна створити волонтерські програми для молоді, залучати їх до організації заходів, створення контенту для соціальних мереж, проведення майстер-класів для школярів. Це не лише допоможе бібліотеці в реалізації її проектів, але й сприятиме формуванню у молоді позитивного ставлення до бібліотеки як сучасного та цікавого простору.

Розробка відеозапрошення на творчу зустріч з місцевим поетом Василем Дмитровичем Угринчуком стала важливим практичним кроком у напрямку вдосконалення інформаційної діяльності Переріслянської сільської бібліотеки. Метою створення цього інформаційного продукту було активне залучення громади до культурного заходу та підвищення загальної зацікавленості до діяльності бібліотеки.

Відеозапрошення було ретельно сплановане та складається з кількох ключових частин. Вступна частина мала на меті одразу привернути увагу глядача. Для цього було використано короткий анонс майбутньої події, підкріплений візуальним рядом – кадрами затишних бібліотечних інтер'єрів та ілюстраціями, що асоціюються з поезією та літературою. Таке поєднання візуальних та текстових елементів створювало позитивне перше враження та налаштовувало на майбутню зустріч. Головний слайд відеозапрошення із зображенням афіші заходу та ключовою інформацією подано на рисунку 2.2.

Рисунок 2.2 – Головний слайд відеозапрошення на зустріч з поетом Василем Дмитровичем Угринчуком

Основний змістовний блок відео присвячений постаті Василя Угринчука. У цій частині було представлено інформацію про його творчий шлях, описано значення його поезії для Переріслянського регіону та його читачів. Слайд відеопрезентації з відображенням творчого шляху поета Василя Угринчука (див. Додаток В). Візуалізація основних тем, що простежуються у творчості поета, була відображена на окремому слайді. Слайд відеопрезентації, на якому показано тематику творчості Василя Угринчука (див. Додаток Г). Це дозволило глядачам отримати уявлення про тематику майбутньої зустрічі та зацікавитися творчістю автора.

Заклучна частина відео містила офіційне запрошення відвідати творчий захід. На екрані з'явилося чітке текстове повідомлення із закликом до дії, де були зазначені дата (28 лютого 2025 року) та час (13:00) проведення заходу, а також його місцезнаходження – Переріслянська сільська бібліотека. Окремий слайд акцентує увагу саме на даті та часі події (див. рис. 2.3).

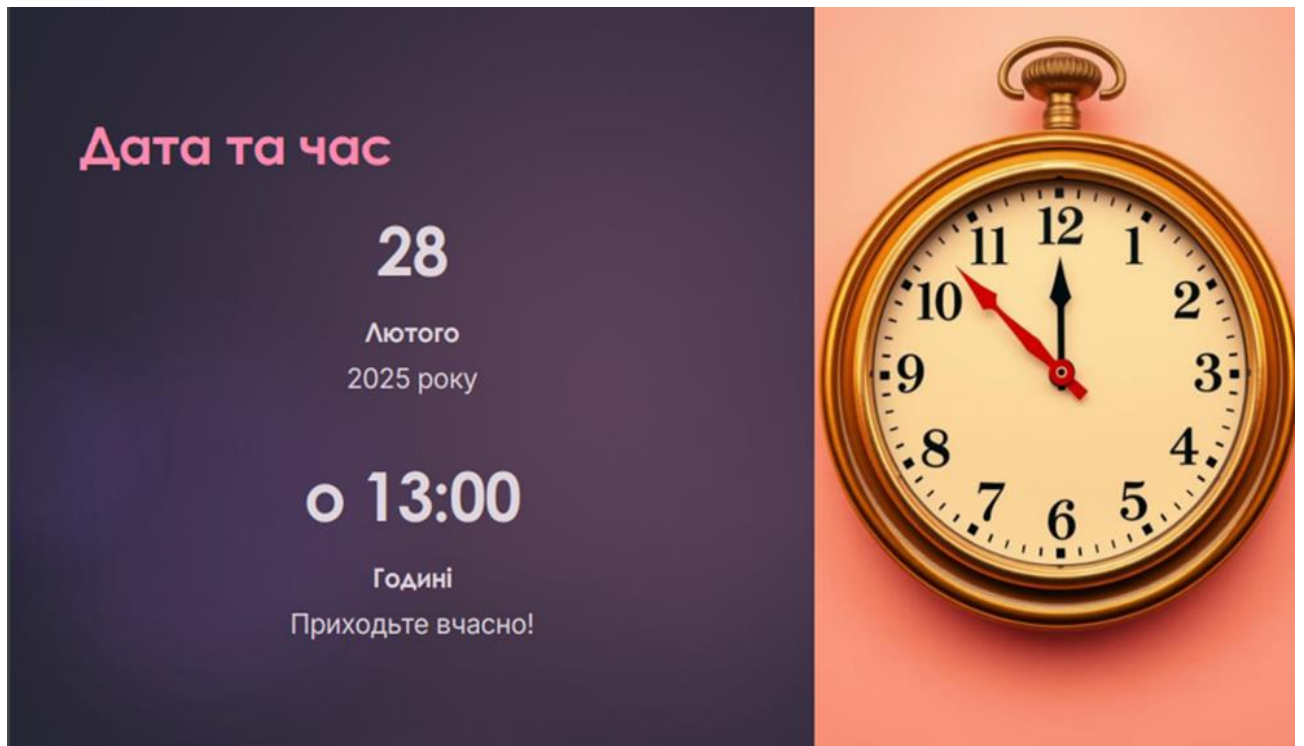

Рисунок 2.3 – Дата та час проведення заходу

При створенні відеозапрошення особливу увагу було приділено його графічному дизайну. Було використано гармонійну палітру кольорів, а також обрано зручні для читання шрифти, що забезпечило комфортне сприйняття інформації.

Для візуального наповнення відеоряду було використано фотографії та відеоматеріали, включаючи зображення бібліотечних приміщень, книжкових полиць, читачів, а також кадри з попередніх виступів Василя Угринчука. Це додало відео динамічності та створило відчуття присутності в бібліотечному просторі.

Для створення затишної та зацікавленої атмосфери використано спокійний фоновий музичний супровід. Музика підібрана таким чином, щоб не відволікати увагу від основної інформації, а лише доповнювати візуальний ряд.

Для забезпечення плавної зміни кадрів та створення привабливого візуального ефекту застосовано легкі ефекти анімації та переходи. Це зробило відео більш динамічним та цікавим для перегляду.

Створене відеозапрошення розраховане на охоплення таких цільових груп аудиторії:

- читачів бібліотеки та місцеву громаду, які цікавляться літературою та творчістю місцевих авторів;
- молодь та студентів, які можуть відкрити для себе сучасну поезію рідного краю;
- осіб, які регулярно відвідують культурні заходи та підтримують локальні таланти.

Використання відеоформату для запрошення на захід має позитивний вплив на популяризацію події, робить рекламу більш ефективною та привертає увагу більшої кількості потенційних відвідувачів. Інтерактивний формат відео сприяє підвищенню залученості громади, заохочуючи до обговорення та поширення інформації про захід у соціальних мережах. Кінцевою метою було розширення аудиторії бібліотеки, залучення нових користувачів, які раніше могли не відвідувати бібліотечних заходів.

Крім відеозапрошення, з метою ефективного інформування громади про запланований захід, присвячений 211-й річниці від дня народження Тараса Шевченка, розроблено афішу-запрошення, яку подано на рис. 2.4.

Рисунок 2.4 – Афіша-запрошення на захід

Ця афіша стала основним елементом комунікативної стратегії бібліотеки, спрямованої на залучення якомога більшої кількості учасників та активізацію культурно-просвітницької діяльності в громаді.

Афіша розроблена з урахуванням вимог до візуального контенту для різних платформ:

- вебсайт бібліотеки [40];
- сторінка бібліотеки у Facebook [45];
- інформаційний стенд у бібліотеці.

Використання афіші-запрошення на захід, присвячений 211-й річниці Тараса Шевченка, є важливим інструментом для вдосконалення інформаційного обслуговування Переріслянської сільської бібліотеки, як-от:

- підвищення доступності інформації;
- оперативне інформування про події;
- залучення нової аудиторії;
- активізація культурно-просвітницької діяльності;
- формування позитивного іміджу бібліотеки;
- зручність сприйняття інформації.

Підсумовуючи, слід зазначити, що вдосконалення інформаційного обслуговування сільської бібліотеки вимагає поєднання сучасних цифрових інструментів та традиційних підходів. Активне використання онлайн-платформ, створення якісного візуального контенту та розширення спектра послуг у бібліотеці, підкріплені розробкою ефективних комунікаційних матеріалів: відеозапрошення та афіші.

Такі цілеспрямовані зусилля дозволяють підвищити доступність інформації, залучити нову аудиторію та активізувати культурно-просвітницьку діяльність бібліотеки, яка зміцнює свою роль як важливий інформаційний та культурний центр громади.

ВИСНОВКИ

Упродовж виконання бакалаврської роботи було здійснено комплексне дослідження інформаційних послуг у діяльності бібліотек, зокрема на прикладі Переріслянської сільської бібліотеки як повноцінного інформаційного осередку. Отримані результати дозволяють зробити висновки щодо поточного стану, динаміки розвитку та перспектив функціонування таких закладів у сучасному інформаційному суспільстві.

Аналіз функціонування Переріслянської сільської бібліотеки вказує на її активну позицію в системі комунального закладу культури. Установа здійснює не лише базове обслуговування користувачів, а й виконує роль відкритого соціального простору для взаємодії мешканців, реалізації освітніх і культурних ініціатив. Бібліотека зберігає та розвиває функції класичної книгозбірні, водночас інтегруючи сучасні інформаційні послуги, зорієнтовані на підтримку публічного інтересу, краєзнавчого знання, читання, дозвілля та громадянської активності.

Установлено, що інформаційні послуги бібліотеки мають як традиційний, так і інноваційний характер. Вони включають видачу літератури, довідкову допомогу, тематичні консультації, формування бібліографічних списків, підготовку інформаційних стендів, виставок, оглядів літератури, заходів до пам'ятних дат. Окремо варто відзначити використання сучасних комунікаційних інструментів: Переріслянська сільська бібліотека активно веде сторінку у Facebook та підтримує власний сайт, що дозволяє не лише інформувати громадськість, але й ефективно просувати бібліотечні послуги в цифровому середовищі.

Наявність візуально оформленого контенту, регулярна публікація новин, фоторепортажів, афіш та оголошень у соціальних мережах сприяє формуванню сучасного образу бібліотеки. Цифрові канали комунікації виступають як повноцінне доповнення до основної діяльності та дозволяють долати просторові

обмеження, а тому користувачі можуть дізнаватися про новини та події, навіть не перебуваючи фізично у приміщенні бібліотеки. Це відкриває можливості для дистанційної присутності в житті громади, особливо важливої в умовах обмеженого доступу до транспортної інфраструктури або для осіб похилого віку.

Досвід Переріслянської бібліотеки свідчить про важливість ініціативності персоналу як рушійної сили позитивних змін. Навіть за відсутності повного технічного переоснащення, бібліотека успішно реалізує функцію інформаційного посередника. Її працівники розробляють і реалізують інформаційні продукти, готують тематичні заходи, адаптують до потреб цільових груп, підтримують особистий контакт із користувачами. Це забезпечує сталу довіру громади до бібліотеки як до джерела надійної, якісної та корисної інформації.

Також бібліотека виконує низку соціокультурних функцій: підтримує читання серед дітей та молоді, сприяє соціальній взаємодії старшого покоління, бере участь у збереженні локальної культурної пам'яті, організовує події, присвячені національним святкам і традиціям. Вона виступає не лише як заклад культури, а як центр формування ідентичності, громадянськості, бере активну участь в житті територіальної громади.

Під час дослідження виявлено і проблемні моменти, що характерні не лише для цієї установи, а й для багатьох бібліотек в Україні. Це, зокрема, відсутність постійного доступу до високошвидкісного інтернету, обмежене фінансування, нестача комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, а також недостатня кількість спеціалізованих кадрів. Ці причини суттєво впливають на впровадження повномасштабної цифрової трансформації та стримують розвиток новітніх інформаційних послуг.

Водночас результати дослідження підтвердили, що навіть у таких умовах бібліотека здатна ефективно функціонувати, якщо застосовує поєднання локальних ресурсів, персональної зацікавленості, взаємодії з громадськістю та сучасних комунікаційних практик. Переріслянська бібліотека наочно

демонструє, що сила бібліотеки – не лише в обладнанні чи фондах, а у її здатності бути корисною, відкритою та близькою до потреб людей.

На конкретному прикладі, узагальнивши досвід, можна зробити деякі висновки про інформаційні послуги бібліотек загалом. У сучасному суспільстві ці послуги стають центральним елементом місії бібліотеки, оскільки саме через них заклад взаємодіє з громадою, відповідає на запити користувачів і зберігає свою актуальність. Інформаційні послуги охоплюють не лише доступ до документів, але й створення інтелектуального продукту, консультування, супровід у пошуку знань, а також участь у побудові інформаційної грамотності суспільства. Їх розвиток є визначальним фактором майбутнього бібліотек, незалежно від масштабу чи місця розташування.

Таким чином, можна стверджувати, що Переріслянська сільська бібліотека є прикладом бібліотеки нового покоління – установи, яка поєднує класичні бібліотечні функції з елементами медіа, соціальної платформи та інструменту публічної комунікації. Її досвід демонструє, що розвиток інформаційних послуг у бібліотеці можливий навіть у невеликих населених пунктах, якщо враховуються реальні запити громади, активно використовуються інструменти комунікації, а працівники готові до постійного навчання та оновлення форм роботи.

Перспективи подальшої модернізації бібліотеки полягають у технічному дооснащенні, розширенні цифрових послуг, створенні умов для неформальної освіти, впровадженні інновацій у роботі з різними категоріями населення. З огляду на це Переріслянська бібліотека залишається активним учасником інформаційного, культурного й соціального життя громади, є прикладом для інших бібліотек із подібними умовами функціонування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бак О. В. Аналіз соціальних мереж із погляду найбільшої ефективності для просування бібліотеки в Інтернеті. *Соціальні медіа для бібліотек: середовище, ресурс, сервіс*. Харків: ХНМУ, 2017. С. 3–10.
2. Биркович Т. І., Морозова Я. А. Особливості використання соціальних мереж для просування бібліотечних ресурсів. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 4. С. 101–110.
3. Бібліотека в сучасному суспільстві. *Calameo*. URL: <https://www.calameo.com/books/004362768a0b4ff885265> (дата звернення: 25.03.2025)
4. Бібліотека як соціокультурний публічний простір: сучасні трансформації. URL: https://www.researchgate.net/publication/352021376_LIBRARY_AS_SOCIOCULTURAL_PUBLIC_SPACE_IN_CONDITIONS_OF_TRANSFORMATION/fulltext/60b627ea4585154e5ef69395/LIBRARY-AS-SOCIOCULTURAL-PUBLIC-SPACE-IN-CONDITIONS-OF-TRANSFORMATION.pdf (дата звернення: 25.03.2025).
5. Бібліотеки і цифрова грамотність. *Українська бібліотечна асоціація*. URL: <https://ula.org.ua/news/4667-biblioteky-i-tsyfrova-hramotnist>. (дата звернення: 22.03.2025)
6. Бібліотечно-інформаційне обслуговування користувачів: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 210 с.
7. Бібліотечно-інформаційні послуги та продукти в контексті задоволення інформаційних потреб користувачів: навч. посіб. Київ: Знання, 2020. 389 с.
8. Бутко Л., Василенко Д., Разно К. Оцифрування документного фонду бібліотеки як засіб її ребрендингу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 43. Т. 1. С. 49-55.

9. Варенко В. М. *Інформаційно-аналітична діяльність*: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2014. 417 с.
10. Гуменюк В. В. Бібліотеки як центри громадської активності: досвід та перспективи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 2. С. 85–92.
11. Давидова І. Бібліотека як складова інформаційної інфраструктури держави. *Вісник Книжкової палати*. 2005. № 6. С. 19–22.
12. Денбновецький С. О. Цифрова трансформація українських бібліотек в умовах глобалізаційних перетворень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 1. С. 26–33.
13. ДСТУ 2732:2023 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=103322 (дата звернення: 24.04.2025).
14. ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Київ: Мінекономрозвитку України, 2020. 18 с.
15. Дубасенюк О. А. Роль бібліотек у формуванні інформаційної культури громадян. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2020. № 62. С. 84–91.
16. Дубровіна Л. А. Бібліотека. Наука. Комунікація. Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації: матеріали міжнар. наук. конф., Київ, 6–8 жовт. 2020 р. Київ: НБУВ НАН України, 2020. 735 с.
17. Дубровіна Л. А., Ковальчук Г. А. Соціальні ініціативи бібліотек у цифрову епоху: виклики та можливості. *Вісник Книжкової палати*. 2021. № 7. С. 15-22.
18. Желай О. *Електронний сервіс сучасної бібліотеки*: монографія. Київ: НБУВ, 2021. С. 208.
19. Житник О. В. Інформаційно-комунікаційні технології в бібліотеках. *Бібліотечні інновації*. 2023. № 1. С. 12 - 28.

20. Жорняк А. В. *Інформаційна діяльність* : навч. посіб. Львів: Новий Світ – 2000, 2004. 296 с.
21. Івашкевич О. В. Цифрова трансформація бібліотек України: сьогодення та перспективи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 50–56.
22. Інноваційні послуги сучасних бібліотек. Київ, 2020. URL: <https://oldconf.neasmo.org.ua/node/2641> (дата звернення: 24.03.2025).
23. Інформаційна потреба. *Українська бібліотечна енциклопедія*. 2021. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B0> (дата звернення: 20.03.2025).
24. Інформаційні продукти і послуги. URL: <https://buklib.net/books/25419/> (дата звернення: 22.04.2025).
25. Інформаційні ресурси. *Українська бібліотечна енциклопедія*. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8> (дата звернення: 22.04.2025).
26. Капранов В., Капранов Д. *Бібліотеки як інструмент культурної політики*. Публічна лекція у ВПУБ. Київ, 2020. С. 1.
27. Кашуба І. М. Соціальна роль бібліотек у сучасному суспільстві. *Сучасні проблеми науки та освіти*. 2017. № 4. С. 39-43. URL: https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/19295?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 20.03.2025).
28. Кірічок, Ю. О. Інформаційно-комунікаційні технології дистанційної бібліотечної освіти в Україні: комплексність і варіативність. *Інформаційні технології та засоби навчання*. 2018. С. 45-50.
29. Класифікація інформаційно-бібліографічних послуг в інформаційній діяльності бібліотек: монографія. Київ: КНТ, 2020. 324 с.

30. Коваленко Л. М., Садовська В. В. Сучасні методи популяризації бібліотеки. *Вересень*. 2021. № 1. С. 132-140.
31. Колосай Л. А. Роль громадських організацій у розвитку бібліотек навчальних закладів. *Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського*. 2008. № 1. С. 384–394.
32. Кузьменко О. Сучасні тенденції розвитку бібліотек як соціокультурних центрів. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі: мат. III Міжнар. наук. конф., 14-16 трав. 2020 р.* Київ, 2020. С. 28–30.
33. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. *Бібліотеки і громада: роль сучасних бібліотек у соціокультурному житті*. Київ: НБУВ, 2023. 140 с
34. Основи та принципи технології блокчейн. URL: <https://www.bitbon.space/ua/knowledge-base/distributed-ledger-technologies-blockchain/technological-aspects-of-blockchain/foundations-and-principles-of-the-blockchain-technology> (дата звернення: 22.04.2025).
35. Підрозділи: види та особливості створення. URL: <https://factor.academy/blog/pidrozdili-vidi-ta-osoblivosti-stvorennya/> (дата звернення: 22.04.2025).
36. Поліщук Т., Кравчук О. Упровадження медіа-практик у роботу бібліотек для дітей та юнацтва. *Образ*. 2020. № 1(33). С. 42–50.
37. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України. Ред. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр> (дата звернення: 18.03.2025).
38. Про інформацію: Закон України. Ред. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 18.03.2025).
39. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №219-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 06.03.2025).

40. Сайт Переріслянської сільської бібліотеки. URL: <https://perisil.blogspot.com/> (дата звернення: 07.03.2025).
41. Салата Г. В., Денбновецький С. О. Цифровізація діяльності публічних бібліотек в умовах розвитку інформаційного суспільства: історіографія. *Суспільство та національні інтереси*. 2022. Т. 1. С. 594-606.
42. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. *Основи теорії мовної комунікації*. URL: <https://studfile.net/preview/7825423/> (дата звернення: 19.03.2024).
43. Соловйова І. О. Публічні бібліотеки як центри громадської активності: досвід та перспективи. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 7. С. 15–22.
44. Специфіка використання інформаційних технологій у бібліотечному обслуговуванні. Київ: Видавництво НАУ, 2020. 145 с.
45. Сторінка Переріслянської сільської бібліотеки у Facebook. URL: https://www.facebook.com/groups/901994987226720?locale=ru_RU (дата звернення: 07.03.2025).
46. Сучасні форми і методи забезпечення інформаційних потреб користувачів бібліотек: метод. реком. Київ, 2022. URL: <https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2022/11/Method Modern forms and methods.pdf> (дата звернення: 19.03.2025).
47. Ткаченко Л. П., Литвиненко В. М. Соціальні ініціативи бібліотек як механізм розвитку громади. *Вісник Національної бібліотеки України*. 2019. № 3. С. 73–80.
48. Туряниця Н. Г. Цифрова трансформація бібліотек: тенденції та виклики. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Ужгород, 2024. 89 с.
49. Українська бібліотечна асоціація. *Бібліотечні послуги в Україні: поточний стан та перспективи розвитку*. URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny> (дата звернення: 21.03.2025).
50. Українська бібліотечна асоціація. Внесок у розвиток бібліотечно-інформаційної діяльності. *Бібліотечний вісник*. 2021. № 4. С. 45-50. URL:

<https://visnyk.ukrbook.net/article/view/255837/252892> (дата звернення: 21.03.2025).

51. Українська бібліотечна асоціація. *Стратегія розвитку бібліотек України: виклики та перспективи*. Київ: УБА, 2023. 120 с.

52. Федорова М. А. *Бібліотека в сучасному інформаційному і соціокультурному середовищі: досягнення, виклики і вектори розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 125-річчю Полтав. обл. універс. наук. б-ки ім. І. П. Котляревського. Полтава: АСМІ, 2020. 235 с.

53. Шемаєва Г. В., Костирко Т. М. Імплементатії штучного інтелекту в бібліотечну діяльність. *University Library at a New Stage of Social Communications Development*: матеріали ІХ Міжнародної конференції. Наукова бібліотека УДУНТ. Дніпро, 2024. С.1.

54. Яворська Т. Соціальні мережі бібліотек як ефективний інструмент промоції книг та читання. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 4. С. 21–27.

55. British Library Project. URL: <https://www.bl.uk/> (дата звернення: 19.03.2025).

56. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/> (дата звернення: 21.03.2025).

57. Li X., Lee S. Artificial intelligence and the future of library services: An overview of applications and potential impacts. *Journal of Library and Information Science*. 2020. Vol. 46, № 2. P. 101–111.

58. Project Gutenberg. Проєкт «Гутенберг». URL: <https://www.gutenberg.org/> (дата звернення: 19.03.2025).

59. Shannon, C. E. A Mathematical Theory of Communication. *Bell System Technical Journal*. 1948. Vol. 27, No. 3, pp. 379–423; No. 4, pp. 623–656.

60. World Digital Library. Світова цифрова бібліотека. URL: <https://www.wdl.org/> (дата звернення: 24.03.2025).

Посадова інструкція Переріслянської сільської бібліотеки

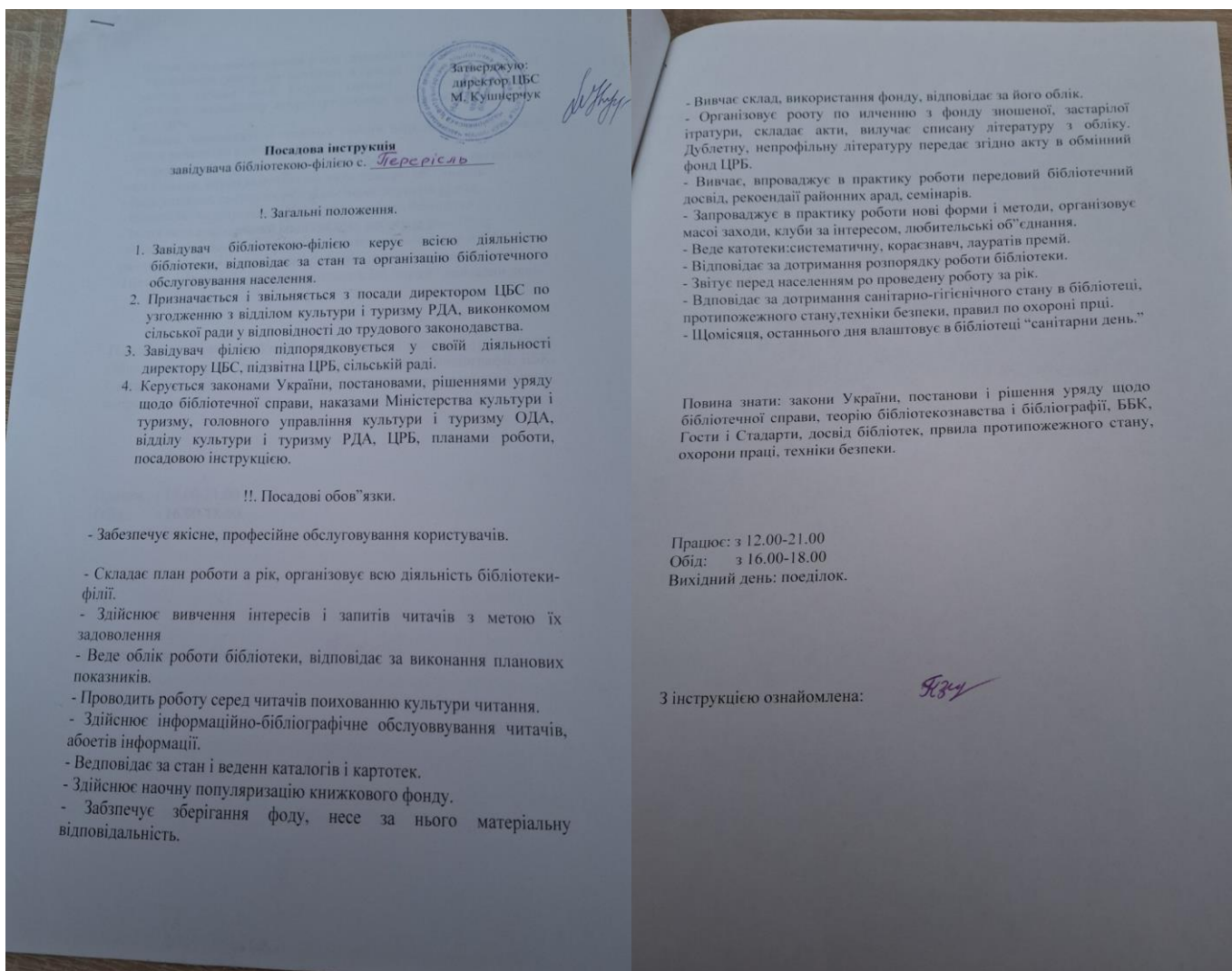

Рисунок А.1 – Посадова інструкція Переріслянської сільської бібліотеки

Додаток Б

Результати обліку бібліотечного фонду Переріслянської сільської бібліотеки

Стр. 49

Частина III. Результати обліку фонду

Рух бібліотечного фонду	Результати обліку													На загальну суму	
	всього	в тому числі													
		за видами			за змістом										
Код	1	книг, брошур	журналів	АВД	суспільно-політична	природничча література	технічна	с/господарська	мистецтво та спорт	мобознавство та літературознавство	художня література	для дошкільнят	на українській мові	13	4
Станом на 2024 р.	10320	10255	65		1107	541	321	945	361	336	549	126	637	2953	74
Поступило за 2024 р.	59	59			8	2	2	5	1	2	39		59	653	09
Вибуло за 2024 р.															
Станом на 2025 р.	10379	10314	65		1155	543	323	950	362	338	588	126	637	3010	63
Поступило за 2025 р.															
Вибуло за 2025 р.															

Частина III. Результати обліку фонду Дитяча

Стр. 50

Рух бібліотечного фонду	Результати обліку													На загальну суму	
	всього	в тому числі													
		за видами			за змістом										
Код	1	книг, брошур	журналів	АВД	суспільно-політична	природничча література	технічна	с/господарська	мистецтво та спорт	мобознавство та літературознавство	художня література	для дошкільнят	на українській мові	13	4
Станом на 2024 р.	5643	5639	4		407	224	116	39	157	121	323	1256	229		
Поступило за 2024 р.	14	14			1					2	11		14		
Вибуло за 2024 р.															
Станом на 2025 р.	5657	5653	4		408	224	116	39	157	123	334	1256	229		
Поступило за 2025 р.															
Вибуло за 2025 р.															

Рисунок Б.2 – Результати обліку бібліотечного фонду Переріслянської сільської бібліотеки

Додаток В

Слайд відеопрезентації з відображенням творчого шляху поета
Василя Угринчука

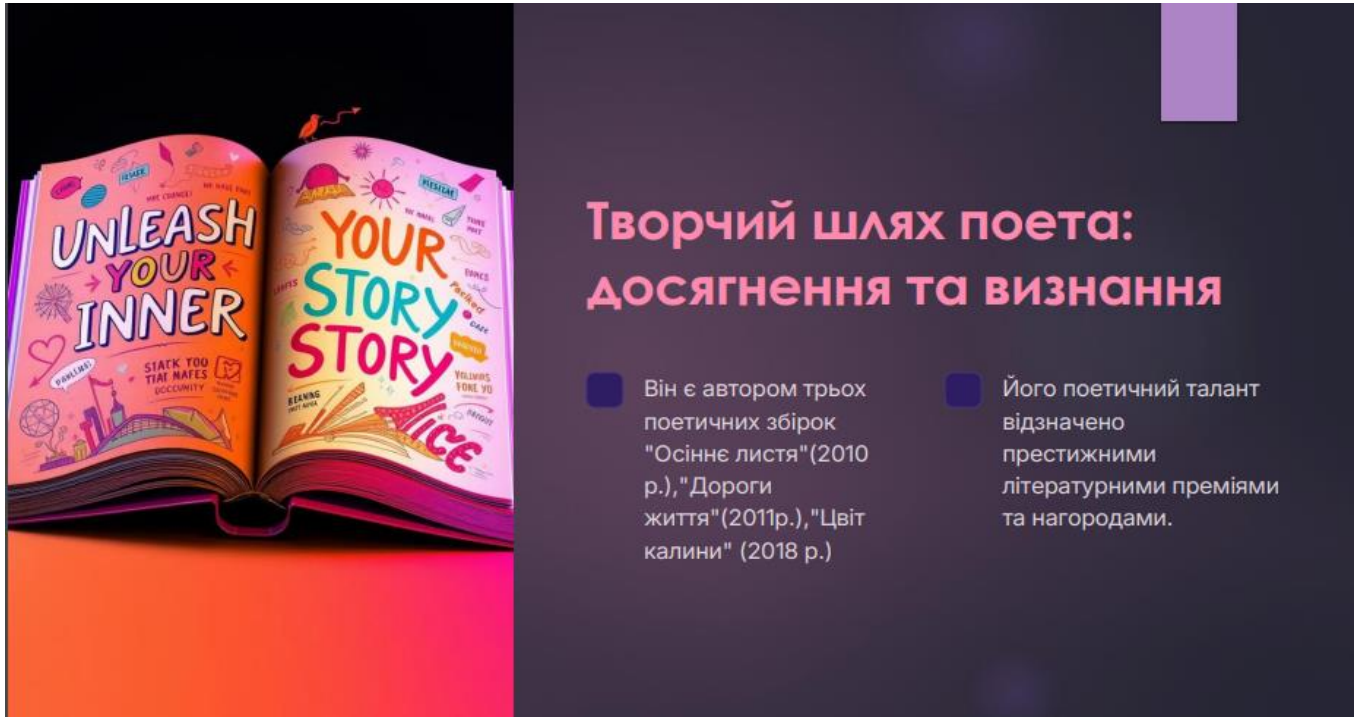

Рисунок В.3 – Слайд відеопрезентації з відображенням творчого шляху поета Василя Угринчука

Слайд відеопрезентації, на якому показано тематику творчості
Василя Угринчука

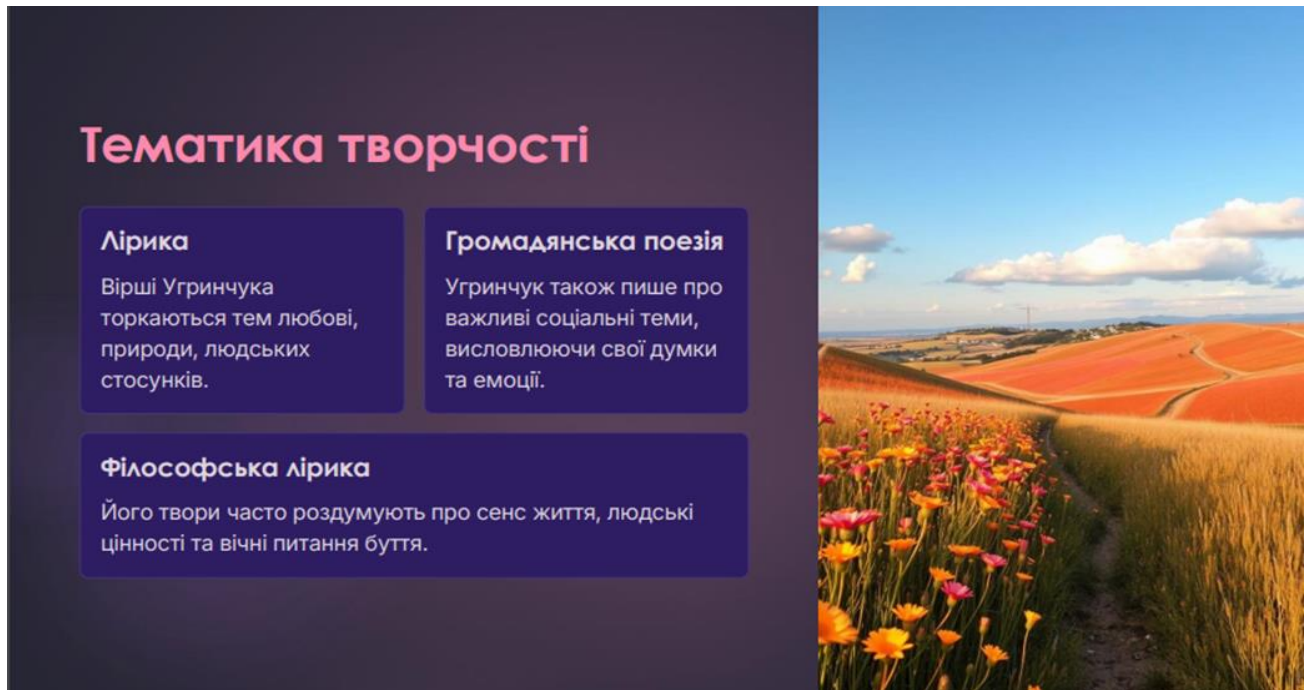

Рисунок Г.4 – Слайд відеопрезентації творчості Василя Угринчука